

Т-во «ДЗВІН»
Видавництво «УКРАЇНЬКА ШКОЛА»
під орудою С. Русової, Ю. Сірого, Я. Чепіги і С. Черкасенка.

Задачник

для початкових народних шкіл.

Рік перший. — Видання третє.

Склав Я. Чепіга.

Київ — Відень.
1918.

Республіканський
педагогічний музей
Базовий фонд №

№20649

Республіканський
педагогічний музей
№1824
БІБЛІОТЕКА

Т-во «ДЗВІН»

Видавництво «УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

під орудою С. Русової, Ю. Сірого, Я. Чепіги і С. Черкасенка.

Задачник

для початкових народних шкіл.

Рік перший. — Видання третє.

Склав Я. Чепіга.

Київ — Відень.

1918.

Людвіг Шустерманн і А. Шустерманн

УУУАР

Друковано 100.000 примірників.

Друкарні А. Гольдгаузена, Відень.

Один, багато, нічого.

1. Покажіть один палець. Підніміть вгору одну руку. Скільки у нас в клясі образів? скільки столів? Намалюйте кожний у своїм зшитку одну палічку, одну коцюбу, одно вікно, один бублик.

2. Скільки в череді товару? скільки пастухів? Скільки учнів у школі? Скільки в однієї людини голів? Намалюйте багато крапок. Намалюйте одно кружальце. Напишіть багато палічок. Намалюйте одну хату.

3. У мене в руці один кубик. Я візьму його і схочаю; скільки кубиків у мене зосталось в руці? Дивіться, я намалюю один бублик; а тепер вітру один, скільки зосталось на дошці намальованих бубликів?

Все по одному.

Одно сонечко у небі,
Одна й рідна мати,
Раз на світ сей народитись,
Раз і помірати.

Самітна.

Ой, одна я, одна,
Як билинонька в полі,
Та не дав мені Бог
Ані щастя, ні долі!

5. Намалюйте один бриль; одну хату з одним вікном і одними дверима.

6. Скільки кожний з вас намалював брилів? З чого плетуть брили? Скільки треба на один бриль соломинок? Скільки брилів надівають на голову? Де є багато брилів?

7. Скільки хат намалював кожний з вас? скільки вікон? дверей? Де буває багато хат? В якому будинку багато вікон? багато дверей? Напишіть одну палічку.

Дивіться: так пишеться цифра 1. Напишіть у себе кілька разів цифру 1.

Два.

8. Скільки в однієї людини рук? ніг? очей? вух? Покажіть два пальці. Підніміть вгору одну руку, підніміть дві руки. Напишіть поряд дві палічки. Намалюйте дві крапки, два кільця.

9. Покладіть на парту одну палічку; додайте до неї ще одну. Скажіть, скільки у вас на парті палічок?

Візьміть у руку дві палічки; підніміть руку вгору. Скільки рук ви підняли? Скільки в ній палічок? Покладіть сі дві палічки на парту, а руку знову підніміть вгору. Скільки в руці палічок?

Дивіться: я напишу дві палічки, а ось — цифру 2. Напишіть у себе у зшитку цифру 2.

10. Візьміть одну палічку; додайте до неї ще одну. Скільки палічок у вас стало в руці?

11. Я написав на дошці один кружочок, а тепер поряд із сям напишу ще один. Скільки кружочків написано на дошці?

12. Напишіть у себе у зшитку одну палічку, а потім поряд напишіть ще одну. Скільки у кожного з вас написано у зшитку палічок?

13. Поставте у зшитку одну крапку, а потім під нею ще одну. Скільки у кожного з вас у зшитку поставлено крапок?

14. Скільки у людини рук? скільки ніг? скільки вух? носів? голів?

Щирі робітники. (Вивчити.)

Два ведмеді, два ведмеді
Горох молотили;
Два півники, два півники
До млина носили.
Цап меле, цап меле,
Коза засипає,
А маненьке козинятко

На скрипочку грає.
А вовчок-сірячок
З лісу виглядає,
Як ухватить козинятко
Та й далі тікає.
Стій, вовче, не тікай,
Козинятко нам оддай!

Кого тут двох? кого по одному? чого багато?

- Загадки: 1) Двома вузликами все поле засію. (Очіма).
2) Два брати через гору живуть і ніколи один до одного в гості не ходять. (Очі).

15. Покажіть один палець. Покажіть два. Візьміть дві палічки в руку; додайте ще одну. Скільки палічок стало у вас в руці?

16. Я намалював один хрестик, а отсе ще один і ще один. Скільки намальовано всього хрестиків?

17. Напишіть у себе три палічки; три крапки; три кружочки. Напишіть три крапки підряд. Напишіть три кружочки один під одним; три палічки поставте одну за одною, а тепер три палічки одну під одною.

18. Складіть з трьох палічок стільчика. Намалюйте в себе у зшитку з трьох палічок стільчика H .

19. Із скількох палічок складається такий малюнок \triangle ? Із скількох такий \square ?

Пишімо цифру три—оттак: 3.

20. Я написав на дошці два кружочки, а поряд ще один напишу. Скільки кружочків написано на дошці?

21. Напишіть поряд одну за одною 3 палічки; 3 палічки одну під одною. Напишіть 3 крапки поряд; дві підряд, одну зверху. Напишіть три кружочки один під одним.

Пісня. (Вивчити.)

Посадила стара мати
Три ясені в полі,
А невістка посадила
Високу тополю.

Три явори посадила
Сестра при долині,
А дівчина заручена
Червону катину.

Три товариші.

Ой за горою, за кам'яною,
Там зібралися три товариші:
Перший товариш — то сонце красне,
Другий товариш — то місяць ясний,
Третій товариш — то дрібний дощик.

Загадка: Одно каже: світай, Боже! — друге каже: не дай, Боже! — третє каже: а мені однаково, що вдень, що вночі. (Вікна, двері, сволок).

22. Скільки ніжок у стола? Скільки кутків в клясовій кімнаті? скільки стін? Скільки ніг у людини? а у корови? у коня? у собаки? в курки?

23. Яких річей в кімнаті по чотири? Я поставлю три крапки одна за одною, а тепер ще одну. Скільки всіх крапок я поставив? Візьміть у руку три палічки, додайте туди ще одну; полічіть, скільки стало в руці палічок?

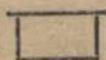
24. Намалюйте з чотирьох палічок стіл

дзиглик

скриню

вила трійчаки

25. Напишіть три лежачих палічки одну під одною. Напишіть три стоячих палічки одну за одною. Напишіть два кружочки зверху, а два знизу під ними. Поставте підряд три крапки і один кружочок. Поставте дві крапки і під ними два кружочки.

26. Напишімо цифру чотири — оттак: 4.

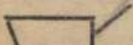
Загадки: 1) Двоє поросят, а чотири хвостики. (Черевики.)

2) Чотири діди назад бородами. (Ноги у коня.)

3) Хто вранці ходить на чотирьох ногах, удень на двох, а ввечері на трьох? (Людина дитиною, дорослою і старою.)

4) Біжать чотири брати: двоє не втіче, двоє не дожене. (Колеса у возі).

27. Перелічіть на одній руці пальці. Скільки пальців на одній руці? Покажіть один палець. Покажіть 3 пальці, 4, 2; покажіть 5 пальців. Намалюйте 5 кружочків поряд. Намалюйте тепер три кружочки один під одним, а збоку два кружочки. Полічіть, скільки ви намалювали кружочків. Намалюйте дві крапки, та ще дві під ними і одну збоку. Скільки всього крапок? Напишіть п'ять палічок лежачих і п'ять стоячих.

28. Намалюйте прапорець . Із скількох палічок склали ми прапорець? Скількома палічками я намалював коряк ?

Даваймо писати цифру п'ять — оттак: 5.

29. Напишіть всі цифри підряд до 5.

30. Лічіть від одного до п'яти. Напишіть одну стоячу палічку, тепер 2, 3, 4, 5. Під ними напишіть цифри: 1, 2, 3, 4, 5.

31. Лічіть назад від 5. Напишіть стоячі палічки так, щоб було 5, 4, 3, 2, 1. Під ними напишіть цифри 5, 4, 3, 2, 1.

Складання й одліч одиницями *).

32. Покладіть одну палічку на парту, до неї додайте ще одну. Скільки у вас на парті буде палічок?

33. Хлопчик мав один бублик, а потім купив ще один. Скільки у нього стало бубликів?

34. Намалюйте у себе один кружочок, а потім біля нього намалюйте ще одн. Скільки всього намальовано кружочків? Скільки буде один та один?

Напишіть: $1 + 1 = 2$.

35. Домалюйте до двох кружочків ще один. Скільки стало? Скільки було раніш? Скільки домалювали до них? Виходить, два та один, скільки?

36. Покладіть на парту дві палічки, покладіть до них ще одну. Скільки буде палічок? У селянина було два коні, він купив ще одного. Скільки у нього стало коней?

37. На току лежало два снопи; Івась поклав біля них ще одного снопа. Скільки снопів стало на току? Перед образами стояло дві свічки; бабуся поставила ще одну. Скільки тепер свічок коло образів?

Напишіть: $2 + 1 = 3$.

*). Всі працювання з палічками можна замінити квасолинами, гудзиками, намистом та іншими речами.

38. Поставте у зшитку три крапки підряд, а одну під ними. Полічіть, скільки всього крапок ви поставили.

39. Покладіть на парту три палічки; додайте ще одну до них. Скільки стане у вас на парті палічок?

40. У хлопчика було трое пер; йому дано ще одно. Скільки у хлопчика стало пер? На вербі сиділо три горобці; до них прилетів ще один. Скільки горобців стало на вербі?

Напишіть: $3 + 1 = 4$

41. Покладіть на парту чотири палічки; додайте до них ще одну. Скільки буде палічок?

42. У кошику лежало чотири буряки; туди покладено ще одного. Скільки буряків стало в кошику?

43. В саду росло 4 яблуні; господарь посадив ще одну. Скільки стало в саду яблунь?

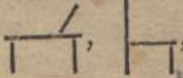
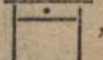
44. З дерева упало разом 4 сливи; а потім ще одна слива. Скільки слив упало з дерева?

Напишіть: $4 + 1 = 5$.

$1 + 1 =$	$4 + 1 =$	$2 + 1 =$
$2 + 1 =$	$3 + 1 =$	$4 + 1 =$
$3 + 1 =$	$2 + 1 =$	$1 + 1 =$
$4 + 1 =$	$1 + 1 =$	$3 + 1 =$

Забавки для лічби. Складіть з двох палічок

хрест ; з трьох — дзиглик ; літеру А; клин

 , з чотирьох — стільчик , стіл ,

з п'яти коряк

45. Покладіть на парту 2 палічки. Тепер одкиньте одну палічку геть. Скільки залишилося палічок? От двох одлічіть один; скільки залишиться?

46. У селянина було двоє коней; одного він продав. Скільки коней залишилось у селянина?

47. Біля левади було дві криниці; одну було потім засипано. Скільки залишилось криниць?

48. На току було два ворохи жита; одного перевіяно. Скільки ворохів засталось? $2 - 1 = 1$.

49. Покладіть на парту три палічки. Тепер візьміть одну з них. Скільки засталось палічок?

Скільки буде три без одного?

50. Діжчина несла три кавуни; один виприснув у неї з рук і розбився. Скільки у неї засталось цілих кавунів?

51. Було у вдови три вівці, — одну вона продала. Скільки у неї засталось овець?

52. Учень мав 4 оливні; одного оливця він загубив. Скільки у нього засталось оливців? $3 - 1 = 2$.

53. Візьміть в руку 4 палічки, а потім одну палічку одкиньте од 4. Скільки палічок зостанеться в руці? Скільки буде чотири без одного?

54. У кішки було 4 котят; одного у неї одібрано. Скільки засталось котят у кішки?

55. З батьком жило 4 сини; одного взято на війну. Скільки синів засталось з батьком?

56. На луці стояло чотири копиці сіна; одну забрали на віз і одвезено. Скільки копиць сіна засталось на луці?

57. 4 дівчини вишивали в хаті; одна з них вийшла з хати. Скільки дівчат лишилося в хаті? $4 - 1 = 3$.

58. Покладіть на парту 5 палічок. Візьміть од них одну палічку. Полічіть, скільки палічок засталось на парті? Скільки буде п'ять без одного?

59. На возі лежало п'ять мішків із зерном; одного знесено до комори. Скільки мішків засталось на возі?

60. Плило по воді п'ятеро качок; одна знялась і полетіла. Скільки качок засталось на воді?

61. У дівчинки було 5 яблук; одно яблуко вона віддала братові. Скільки у неї засталось яблук?

62. Квочка водила 5 курчат; одного вхопив шуліка. Скільки курчат засталось у квочки?

63. Росло п'ять сояшників; одного сояшника вирвано. Скільки сояшників засталось? $5 - 1 = 4$.

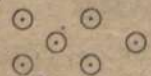
$2 - 1 =$	$5 - 1 =$	$3 - 1 =$
$3 - 1 =$	$4 - 1 =$	$5 - 1 =$
$4 - 1 =$	$3 - 1 =$	$2 - 1 =$
$5 - 1 =$	$2 - 1 =$	$4 - 1 =$

64. Намалюйте у зшитках два кружочки. Намалюйте три, чотири, п'ять. Там, де ви намалювали два, закресліть одного. Скільки зостанеться незакреслених? Закресліть один кружочок в 3, 4, 5. Скільки зостанеться незакреслених?

65. Скільки у вас пальців на одній руці? Перелічіть їх один за одним. Виставте всі пальці однієї руки. Пригніть один палець. Скільки ще можна пригнати? Випростайте 4 пальці. Скільки пальців ще треба випростати, щоб було 5 випростаних пальців? Скільки ще зосталось на сій руці не випростаних пальців? Отже, скільки на одній руці пальців?

Знайомство з числами і цифрами від 5 до 10.

66. Намалюйте 2 кружочки, а під ними ще 2, одного в середині між верхніми і нижніми і одного збоку, —

оттак: Полічіть, скільки всіх кружочків намальовано?

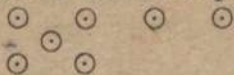
67. Поставте три крапки поряд і під ними ще три крапки так само, — оттак: Полічіть, скільки всього крапок?

68. Напишіть 3 лежачих палічки одну під одною і поряд так само ще 3,—оттак: Скільки всього палічок ви написали?

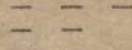
69. Покажіть всі пальці однієї руки. Скільки їх? Прикладіть до них ще одного пальця другої руки. Скільки всього пальців показуєте ви тепер?

70. Покладіть п'ять палічок на парту і одну палічку окремо. Скільки всього палічок ви поклали на парту?

Напишіть цифру—оттак: 6.

71. Намалюйте шість кружочків так само, як ви малювали раніш п'ять і одного окремо; тепер домалюйте ще одного—оттак: Полічіть, скільки кружочків ви намалювали?

72. Поставте шість крапок рядками — по 3 крапки в кожному рядку, а одну коло верхнього рядка, — оттак: Полічіть, скільки всього крапок?

73. Напишіть шість лежачих палічок по 3—одна під одною і одну збоку: Скільки всього палічок?

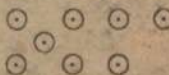
74. Покладіть шість палічок і біля них окремо ще одну. Скільки всього палічок у вас на парті?

75. Підніміть всі пальці однієї руки і два пальці другої. Полічіть, скільки ви підняли пальців?

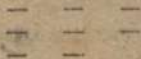
Напишіть цифру сім — оттак 7.

76. Підніміть всі пальці однієї руки і три пальці другої. Полічіть, скільки ви підняли пальців?

77. Покладіть сім палічок на парті і біля них окремо одну. Скільки стало всього палічок на парті?

78. Намалюйте рядками сім кружочків і домалюйте одного біля нижнього рядка, — оттак: Полічіть, скільки всіх кружочків?

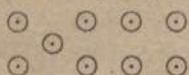
79. Поставте 7 крапок рядками; поставте біля нижнього рядка ще одну крапку, — оттак: Полічіть, скільки всього крапок?

80. Напишіть 7 лежачих палічок, і припишіть ще одну, — оттак: Полічіть, скільки написано всіх палічок?

Напишіть цифру вісім — оттак: 8.

81. Покладіть на парту вісім палічок і біля них ще одну. Скільки палічок лежить тепер у вас на парті?

82. Підніміть всі пальці однієї руки і чотири пальці другої руки. Скільки всіх пальців ви підняли?

83. Намалюйте, як перше, 8 кружочків і біля них ще одного,—оттак: Полічіть, скільки всіх кружочків?

84. Напишіть, як перше писали, 8 лежачих палічок і під третім рядком напишіть ще одну, — оттак:
— — — Полічіть, скільки лежачих палічок написано?

85. Поставте вісім крапок, як перше ставили, до них додайте ще одну,—оттак: Скільки ви поставили крапок?

Напишіть цифру дев'ять—оттак: 9.

86. Підніміть всі пальці однієї руки, а тепер підніміть всі пальці другої. Полічіть, скільки пальців ви підняли?

87. Покладіть п'ять палічок в одному рядку і 5 в другому. Перелічіть, скільки всіх палічок ви поклали?

88. Поставте у зшитку, як перше ставили, 9 крапок і до них додайте ще одну крапку, — оттак: Полічіть, скільки всього крапок?

89. Намалюйте 9 кружочків, так само як ви малювали перше, і домалюйте до них ще одного кружочка, — оттак: Скільки ви намалювали кружочків?

Напишіть число десять — оттак: 10. Напишіть цифри від одного до 10. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Складання й одліч одиницями до 10.

90. 5 пальців однієї руки та один палець другої, — скільки буде? П'ять та один — скільки буде?

91. В садочку п'ять вишень і одна груша. Скільки дерев у садочку?

92. В оборі 4 корови; хазяїн завів туди ще одну. Скільки тепер в оборі корів? $5 + 1 = 6$.

93. 6 дівчат прали шмаття на річці, до них надійшла прати ще одна дівчина. Скільки дівчат пере шмаття на річці? Шість та один — скільки буде?

94. У букарі ходять 6 коней і один кінь у бороні. Скільки всього коней ходить у букарі і бороні? $6 + 1 = 7$.

95. Скільки днів у тижні? Назвіть їх.

96. Тиждень і один день — скільки се днів?

97. На вигоні стояло 7 парубків; до них підійшов ще один. Скільки тепер на вигоні парубків? $7 + 1 = 8$.

98. Покладіть 8 палічок; до них додайте 1 палічку. Скільки буде палічок?

Скільки буде вісім та один?

99. Мати зірвала 8 сояшників, а дочка один. Скільки сояшників зірвали вони вдвох?

100. Учитель держав в одній руці 8 ручок та в другій 1. Скільки ручок учитель держав в обох руках? $8 + 1 = 9$.

101. Покладіть 9 палічок і додайте ще одну. Скільки буде у вас палічок? Скільки буде 9 та один?

102. В старшій класі було 9 учнів, 1 учениця. Скільки було всього школярів в старшій класі?

103. На одній бантині сиділо 9 ластівок, а на другій одна. Скільки ластівок сиділо на сих бантинах? $9 + 1 = 10$.

104. $5 + 1 =$

$6 + 1 =$

$7 + 1 =$

$8 + 1 =$

$9 + 1 =$

105a. $9 + 1 =$

$8 + 1 =$

$7 + 1 =$

$6 + 1 =$

$5 + 1 =$

105b. $6 + 1 =$

$9 + 1 =$

$7 + 1 =$

$5 + 1 =$

$8 + 1 =$

106. Покладіть на парту 6 палічок. Візьміть од сих шести одну палічку в руку; скільки зосталось на парті палічок? Шість без одного — скільки буде?

107. В ставку пило воду шість корів. Одна з них напилась і вийшла на беріг. Скільки корів ще не напилось?

108. Принесено в мисці 6 огірків; одного викинено. Скільки лишилося? $6 - 1 = 5$.

109. Підніміть 7 пальців. Одного пригніть. Скільки тепер піднятих пальців?

Од 7 одкинути 1—скільки буде?

110. На хуторі було 7 хат; одна згоріла. Скільки зосталось хат на хуторі? $7 - 1 = 6$.

111. Покладіть 8 паличок на парту; одну з них візьміть в руку і підніміть. Скільки тепер лежить на парті паличок? 8 без одного—скільки буде?

112. На леваді росло 8 осик; одну зрубано. Скільки осик зосталось на леваді?

113. У дівчини було 8 голок; одну вона зламала і викинула геть. Скільки голок зосталось у неї? $8 - 1 = 7$.

114. Підніміть 9 пальців; один з них пригніть. Скільки тепер піднятих пальців?

Од 9 одкиньте один—скільки буде?

115. Учень мав 9 аркушів паперу; одного аркуша він витратив. Скільки в учня лишилось паперу?

116. Коваль виніс на базарь 9 рогачів; одного він продав. Скільки рогачів зосталось у нього? $9 - 1 = 8$.

117. Підніміть всі пальці обох рук. Скільки їх? Пригніть один палець. Скільки тепер піднятих пальців? 10 без одного—скільки буде?

118. Господарь мав 10 телят; одно загинуло. Скільки телят зосталось у нього?

119. На вербі сиділо 10 гав; одна злетіла вниз. Скільки гав сидить на вербі? $10 - 1 = 9$.

120.	$6 - 1 =$	$10 - 1 =$	$7 - 1 =$
	$7 - 1 =$	$9 - 1 =$	$10 - 1 =$
	$8 - 1 =$	$8 - 1 =$	$6 - 1 =$
	$9 - 1 =$	$7 - 1 =$	$8 - 1 =$
	$10 - 1 =$	$6 - 1 =$	$9 - 1 =$

Повторення вивченого.

121. На возі лежало 8 мішків; туди покладено ще одного. Скільки мішків стало на возі?

122. Хлопчик купив 6 яблук; одно яблуко він зів. Скільки яблук у нього лишилось?

123. В класі стояло 9 парт; внесли туди ще одну. Скільки парт стало в класі?

124. В тижні 7 днів. У неділю не було вчиття. Скільки днів на тижні було вчиття в школі?

125. У дівчини було 5 разків намиста, вона купила ще один разок. Скільки разків намиста стало у дівчини?

126. Діти найшли в лісі 4 гриби, а потім ще одного. Скільки всього грибів найшли діти?

127. На ставку плавало 7 качок і одна гуска. Скільки всього птиці плавало на ставку?

128. Напишіть підряд цифри від 1 до 10.

129. Напишіть: 2, 5, 3, 1; 7, 9, 6, 4, 10, 5, 8, 9, 3, 7, 2, 6, 10, 4, 1, 8, 5, 3, 9, 6.

130. Напишіть цифрами: скільки ніг у корови, у півня, скільки шибок у рямі, скільки у класі вікон, скільки парт в одному ряду, скільки сидить учнів на одній парті, скільки шкіл в нашій селі, скільки церков, кладовищ?

131.	$1 + 1 =$	$9 + 1 =$	$2 - 1 =$	$10 - 1 =$
	$2 + 1 =$	$8 + 1 =$	$3 - 1 =$	$9 - 1 =$
	$3 + 1 =$	$7 + 1 =$	$4 - 1 =$	$8 - 1 =$
	$4 + 1 =$	$6 + 1 =$	$5 - 1 =$	$7 - 1 =$
	$5 + 1 =$	$5 + 1 =$	$6 - 1 =$	$6 - 1 =$
	$6 + 1 =$	$4 + 1 =$	$7 - 1 =$	$5 - 1 =$
	$7 + 1 =$	$3 + 1 =$	$8 - 1 =$	$4 - 1 =$
	$8 + 1 =$	$2 + 1 =$	$9 - 1 =$	$3 - 1 =$
	$9 + 1 =$	$1 + 1 =$	$10 - 1 =$	$2 - 1 =$

132.	$3 + 1 =$	$9 - 1 =$	$4 + 1 =$	$10 - 1 =$
	$5 - 1 =$	$6 + 1 =$	$6 - 1 =$	$8 + 1 =$
	$7 + 1 =$	$8 - 1 =$	$2 + 1 =$	$9 - 1 =$
	$3 - 1 =$	$1 + 1 =$	$4 - 1 =$	$5 + 1 =$

Складання та одліч кількома одиницями.

133. У хлопчика був один бублик; йому дано ще два. Скільки бубликів тепер у нього?

134. З учителем йшло дві дівчинки і два хлопчики. Скільки всього дітей йшло з учителем?

135. Господиня винесла на базар продавати дві курки і дві качки. Скільки всього птиці винесла продавати господиня?

136. Як можна інакше сказати: два воли, два чоботи, двоє коліс?

137. У господаря було пара волів і пара коней? Скільки всього було у нього худоби?

138. Брат ніс 3 кавуни, а сестра 2. Скільки кавунів несли вони разом?

139. Швець зшив 4 чоботи, а потім ще пару. Скільки чобіт зшив швець?

140. В череді було 5 бузівків, потім туди пригнано ще 2. Скільки бузівків в череді?

141. Робітник нагострив 6 ножів ранком і 2 увечері. Скільки всього ножів нагострив робітник разом?

142. Тиждень і два дні — скільки се всього днів?

143. На базарі стояло 7 возів, до них під'їхало ще 2. Скільки стало на базарі возів?

144. У дівчини було 8 хусток; мати купила їй ще 2. Скільки хусток тепер у дівчини?

145. $1 + 2 =$	$8 + 2 =$	$1 + 2 =$
$2 + 2 =$	$7 + 2 =$	$3 + 2 =$
$3 + 2 =$	$6 + 2 =$	$6 + 2 =$
$4 + 2 =$	$5 + 2 =$	$7 + 2 =$
$5 + 2 =$	$4 + 2 =$	$4 + 2 =$
$6 + 2 =$	$3 + 2 =$	$8 + 2 =$
$7 + 2 =$	$2 + 2 =$	$5 + 2 =$
$8 + 2 =$	$1 + 2 =$	$2 + 2 =$

146. Баба мала 3 сувої полотна; два продала. Скільки сувоїв полотна лишилось у баби?

147. В стайні стояло 4 коней; пару виведено. Скільки зосталося в стайні коней?

148. Хазяйка розбила 5 яєць; 2 з них було протухлих. Скільки свіжих яєць розбила хазяйка?

149. Дід дав онукові 6 яблук. Онук зів 2 яблука, а решту одніс додому. Скільки яблук онук одніс додому?

150. На тижні було 2 дні свят. Скільки днів цього тижня вчилися діти в школі?

151. На горі з громаками стояло 8 хлопчиків; 2 з них спустились з гори. Скільки хлопчиків зосталось на горі?

152. У хлопчика було 9 голубів; пару він продав товаришеві. Скільки у нього зосталось голубів?

153. В учня у зшитку було 10 чистих аркушів паперу; 2 аркуші учень списав. Скільки зосталось у зшитку чистих аркушів?

154.	$3 - 2 =$	$10 - 2 =$	$7 - 2 =$
	$4 - 2 =$	$9 - 2 =$	$4 - 2 =$
	$5 - 2 =$	$8 - 1 =$	$6 - 2 =$
	$6 - 2 =$	$7 - 2 =$	$9 - 2 =$
	$7 - 2 =$	$6 - 2 =$	$5 - 2 =$
	$8 - 2 =$	$5 - 2 =$	$10 - 2 =$
	$9 - 2 =$	$4 - 2 =$	$3 - 2 =$
	$10 - 2 =$	$3 - 2 =$	$8 - 2 =$

Повторення.

155. Мати принесла з міста 5 великих головок капусти і 2 малих. Скільки всього головок капусти принесла мати?

156. На дзвіниці висіло 8 дзвонів; два зняли звідтіля. Скільки дзвонів зосталось на дзвіниці?

157. Біля ясел стояло 7 коней; до ясел пригнано ще пару. Скільки стало коней біля ясел?

158. Дівчина дала дітям на снідання 8 варених і 2 печених бараболі. Скільки всього барболь дала дівчина дітям?

159. На хуторі у господаря стояло 10 стіжків хліба; два з них він змолотив. Скільки стіжків зосталось немолочених?

160. Візник мав 4 коней; потім прикупив ще пару. Скільки у візника тепер коней?

161. На столі стояло 10 шклянок; у 2 було налито чаю, а решта були порожні. Скільки шклянок стояло порожніх?

162. У крамаря 7 сажнів дров; 2 сажні він продав. Скільки сажнів дров зосталось у нього?

163. На латі сиділо 8 курчат; до них підлетіло і сіло ще 2. Скільки курчат тепер сидить на латі?

164. Кожухарь взявся пошити 6 кожухів; 2 вже пошив. Скільки кожухів йому зосталось шити?

165. У господаря було 4 волів; пару він продав. Скільки у нього зосталось волів?

166. $5 + 2 =$	$10 - 2 =$	$6 - 2 =$	$10 - 2 =$
$6 + 2 =$	$9 - 2 =$	$7 + 2 =$	$4 + 2 =$
$7 + 2 =$	$8 - 2 =$	$8 - 2 =$	$9 - 2 =$
$8 + 2 =$	$7 - 2 =$	$5 + 2 =$	$7 - 2 =$

167. 3 та 3—скільки буде? Старець мав 3 копійки та ще напросив 3 копійки. Скільки грошей стало у старця?

168. 4 та 3—скільки буде? Біля корита їло 4 свиней; до них підійшло ще 3. Скільки тепер свиней біля корита?

169. До 5 додайте 3—скільки буде? Біля церкви стояло по один бік 5 сліпців, а по другий 3. Скільки сліпців стояло біля церкви?

170. 6 та 3—скільки буде? Одна дівчина нажала 6 снопів, а друга 3 снопи. Скільки снопів нажали дівчата разом?

171. До 7 додайте 3—скільки буде? Селянин був у дорозі тиждень і 3 дні. Скільки днів був селянин у дорозі?

172. $3 + 3 =$	$6 + 3 =$	$5 + 3 =$
$4 + 3 =$	$5 + 3 =$	$3 + 3 =$
$5 + 3 =$	$4 + 3 =$	$7 + 3 =$
$6 + 3 =$	$3 + 3 =$	$4 + 3 =$
$7 + 3 =$	$7 + 3 =$	$6 + 3 =$

173. Од 4 одлічити 3—скільки буде? Господарь мав 4 ягниці; 3 продав. Скільки ягниць у нього зосталось?

174. Від 5 одлічити 3—скільки буде? На подвір'ї бігало 5 курей; 3 з них забігло в курник. Скільки зосталось на подвір'ї?

175. Від 6 одлічити 3—скільки буде? Учитель дістав із шухляди 6 аркушів паперу; 3 аркуші віддав учневі. Скільки у нього лишилося?

176. Від 7 одлічити 3—скільки буде? Артіль мала 7 душ робочих; 3 поїхало додому. Скільки робочих зосталось в артілі?

177. Од 8 одкинути 3—скільки буде? Садовник приніс 8 молодих дерев; 3 посадив. Скільки дерев зосталось непосажених?

178. Від 9 одкинути 3—скільки буде? У дівчинки було 9 картинок; 3 вона віддала подрузі. Скільки картинок зосталось у дівчинки?

179. Від 10 одлічити 3—скільки буде? Мати купила десяток бубликів; 3 бублики вона дала синові в школу. Скільки бубликів зосталось у матері?

180.	4 - 3 =	10 - 3 =	8 - 3 =
	5 - 3 =	9 - 3 =	4 - 3 =
	6 - 3 =	8 - 3 =	5 - 3 =
	7 - 3 =	7 - 3 =	7 - 3 =
	8 - 3 =	6 - 3 =	9 - 3 =
	9 - 3 =	5 - 3 =	6 - 3 =
	10 - 3 =	4 - 3 =	10 - 3 =

Повторення.

181. Господарь зрубав спершу 4 осики, а потім ще 3. Скільки всього осик зрубав він?

182. В школі було 10 парт; старші школярі сіли на 3 партах, а меншенькі на останніх. На скількох партах сиділи менші учні?

183. Селом проїхало спершу 6 фур, а потім ще 3 фури. Скільки всього фур проїхало селом?

184. На хуторі було 7 хат; 3 згоріло. Скільки хат зосталось на хуторі?

185. У хазяйки було 9 качок; 3 вона продала. Скільки качок лишилося в неї?

186. В мисці були огірки; коли звідтіля взяли 3 огірки, то зосталось 4. Скільки огірок було в мисці спершу?

187. У візника було 6 коней. Троє з них поведено на ніч на пашу, а останніх візник запряг і поїхав в місто. На скількох конях він поїхав у місто?

188. З дерева упало 5 яблук; 3 з них були червиві. Скільки гарних яблук упало з дерева?

189. Крамареві привезено 4 бочки з олією і 3 з цукром. Скільки всього бочок привезено крамареві?

190.	$4 + 3 =$	$7 - 3 =$	$7 + 3 =$
	$6 - 3 =$	$5 + 3 =$	$4 - 4 =$
	$8 - 3 =$	$9 - 3 =$	$10 - 3 =$
	$3 + 3 =$	$6 + 3 =$	$5 - 3 =$

191. Рибалка мав 4 верші; він зробив іще 4. Скільки верш мав рибалка тепер? $4 + 4 =$

192. Коваль викував 8 підків; 4 підкови він продав. Скільки підків зосталося у коваля? $8 - 4 =$

193. Господарь купив на однім ярмарку 5 телиць та на другім 4. Скільки всього телиць він купив? $5 + 4 =$

194. Летіло 8 гав; 4 відстало і сіло на вербі. Скільки гав далі полетіло? $7 - 4 =$

195. На даху сиділо 6 голубів; до них прилетіло і сіло ще 4. Скільки голубів тепер на даху? $6 + 4 =$

196. В садку було 10 дерев; хуртовиною зламало 4 дерева. Скільки цілих дерев лишилося в садку? $10 - 4 =$

197. Батько мав 6 синів; 4 виїхало на чужину. Скільки синів зосталось при батькові? $6 - 4 =$

198. Бабуся звязала 9 віників; 4 віддала сусідці. Скільки у неї зосталось віників? $9 - 4 =$

199.	$4 + 4 =$	$5 - 4 =$	$8 - 4 =$	$6 + 4 =$	$7 - 4 =$
	$5 + 4 =$	$6 - 4 =$	$9 - 4 =$	$9 - 4 =$	$5 + 4 =$
	$6 + 4 =$	$7 - 4 =$	$10 - 4 =$	$4 + 4 =$	$8 - 4 =$

200. На подвіррі 5 хлопчиків гралися у довгої лози, а 5 дівчаток — у крем'яхи. Скільки дітей було на подвіррі? $5 + 5 =$

201. Дмитро підняв у садку 7 груш; між ними було 5 гнилих. Скільки було гарних груш? $7 - 5 =$

202. Перед молотьбою у господаря було 10 цівів; під час молотьби 5 було побито. Скільки цілих цівів лишилось у господаря? $10 - 5 =$

203. На дзвіниці висить 2 великих дзвони і 5 малих. Скільки всього дзвонів висить на дзвіниці? $2 + 5 =$

204. У хазяйки було 6 рупників; 5 вона віддала випрати. Скільки восталось? $6 - 5 =$

205. На столі стояло 8 мисок; між ними 5 великих, а то малі. Скільки було малих мисок? $8 - 5 =$

206. На возі лежало 4 мішки ячменю, та біля возу стояло 5 мішків. Скільки всього мішків ячменю було на возі і біля возу? $4 + 5 =$

207. Кушлено 9 свічок; 5 згоріло. Скільки цілих свічок восталось? $9 - 5 =$

208.	$1 + 5 =$	$6 - 5 =$	$4 + 5 =$
	$2 + 5 =$	$7 - 5 =$	$8 - 5 =$
	$3 + 5 =$	$8 - 5 =$	$3 + 5 =$
	$4 + 5 =$	$9 - 5 =$	$7 - 5 =$
	$5 + 5 =$	$10 - 5 =$	$5 + 5 =$

Скора лічба.

209. У мірошника у млині було 7 мішків з борошном. Незабаром 3 мішки було вивезено з млина. Скільки мішків лишилось у млині? Потім мірошникові привезено 2 мішки зерна і він змолов його. Скільки тепер у нього стало мішків з борошном? Один мішок він одніс додому. Скільки мішків лишилось у млині?

210. На луках паслось 8 корів; туди пригнано ще 2. Скільки корів тепер на луці? Потім 4 корові було занято додому. Скільки корів восталося на луці? Через кілька часу знову вигнано сюди 3 корові. Скільки корів стало на луці? Увечері 6 корів загнано додому, а решта лишилась тут на ніч. Скільки корів лишилося на ніч?

211. В крамницю зайшло 9 хлопчиків; 2 незабаром вийшли з неї. Скільки хлопчиків восталось у крамниці? Потім в крамницю знов увійшло 3 хлопчики. Скільки тепер їх там? 4 хлопчиків товариші викликали на вулицю, а 3 сами вийшли. Скільки хлопчиків лишилося в крамниці?

212. Хазяйка мала 4 шклянки-сметани; та ще зібрала свіжої 5 шклянок. Скільки у неї шклянок сметани?

3 шклянки сієї сметани вона витратила. Скільки сметани зосталось? Увечері вона знову збрала 2 шклянки сметани. Скільки шклянок сметани має хазяйка?

213. На призьбі під хатою сиділо 3 хлопчиків і 2 дівчаток. Скільки дітей сиділо на призьбі? 1 хлопчик пішов геть. Скільки дітей зосталось на призьбі? До них підійшло й сіло 5 хлопчиків. Скільки дітей сидить тепер? Вони почали гратись у піжмурки, — один жмурився, скільки-ж ховалось?

214. Я беру 1 палічку і кладу на стіл, тепер кладу до неї ще 6. Зробіть ви так само у себе на партах і скажіть, скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 1 та 6?

215. Я кладу на стіл 2 палічки і до них кладу ще 6. Скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 2 та 6?

216. Я кладу на стіл 3 палічки і до них кладу ще 6. Скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 3 та 6?

217. Я кладу на стіл 4 палічки і до них кладу ще 6. Скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 4 та 6?

218. Мати виткала до обід 1 аршин полотна та після обід 6 аршин. Скільки мати виткала аршин полотна за день?

219. Гончар продав одній молодиці 2 полив'яних глечики та 6 простих. Скільки глечиків він продав молодиці?

220. На подвіррі, біля брички, стояло 3 коней, а біля ясел 6 коней. Скільки коней стояло на подвіррі?

221. Господарь приніс ранком в стайню 4 рептухи сіна, а ввечері 6 рептухів. Скільки рептухів сіна він приніс за день в стайню?

222. Покладіть на парту 7 палічок; тепер возьміть од них в жменю 6 палічок. Скільки зосталось у кожного з вас на парті палічок? Скільки буде 7 без 6?

223. Покладіть на парту 8 палічок, тепер возьміть од них у жменю 6 палічок. Скільки палічок зосталось у кожного з вас на парті? Скільки буде 8 без 6?

Покладіть на парту 9 палічок і т. д. до 10.

224. На толоці паслось 7 корів, прийшли молодиці і 6 корів погналі додому. Скільки корів зосталось на толоці?

225. Тесляр зробив 8 ослонів; 6 ослонів у нього куплено. Скільки ослонів зосталось у тесляра?

226. 9 хлопців купалося в річці; 6 вийшли на беріг і почали одягатися, а решта ще купались. Скільки зосталось ще купатись в річці?

227. Господиня купила 10 яєць; 6 яєць вона спожила. Скільки яєць лишилось у неї?

228. 1 + 6 =	10 - 6 =	2 + 6 =	1 + 6 =
2 + 6 =	9 - 6 =	9 - 6 =	8 - 6 =
3 + 6 =	8 - 6 =	4 + 6 =	3 + 6 =
4 + 6 =	7 - 6 =	7 - 6 =	10 - 6 =

229. Я кладу на стіл 1 палічку, потім кладу до неї ще 7 палічок. Зробіть так само у себе на партах і скажіть, скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 1 та 7?

230. Я кладу на стіл 2 палічки, потім кладу до них ще 7 палічок, Зробіть так у себе і скажіть, скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 2 та 7? і т. д.

231. Перекупка мала 1 кошик з яблуками; дочка привезла їй ще 7 кошиків з яблуками. Скільки тепер у перекупки кошиків з яблуками?

232. Селянин мав 2 мірки гороху та намолотив 7 мірок нового. Скільки селянин має всього гороху?

233. На двох возах привезено колоди; на першому возі лежало 3, а на другому 7 колод. Скільки лежало на 2 возах колод?

234. Покладіть на парту 8 палічок, тепер візьміть од них в жменю 7 палічок. Скільки застанеться у кожного з вас на парті палічок? Скільки буде 8 без 7? і т. д.

235. На жертці сиділо 8 курей; 7 скоро злетіло на землю. Скільки зосталось курей на жертці?

236. Дівчата мали виполоти 9 грядок буряків, вони випололи 7 грядок. Скільки зосталось грядок ще полоти?

237. Мати принесла 10 бубликів; 7 бубликів вона роздала дітям, а решту поклала на полицю. Скільки бубликів вона поклала на полицю?

238.	$1 + 7 =$	$10 - 7 =$	$2 + 7 =$	$9 - 7 =$
	$2 + 7 =$	$9 - 7 =$	$10 - 7 =$	$3 + 7 =$
	$3 + 7 =$	$8 - 7 =$	$1 + 7 =$	$8 - 7 =$

239. Я кладу на стіл 1 палічку, а потім кладу до неї 8 палічок. Зробіть так само у себе, а потім скажіть, скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 1 та 8? і т. д.

240. Хлопець мав 1 вудку; він зробив ще 8 нових і забравши всі вудки, пішов до річки. Скільки вудок поніс хлопець до річки?

241. В садку 2 груші й 8 вишень. Скільки всього дерев у садку?

242. Я кладу на стіл 9 палічок; тепер я беру від них у жменю 8 палічок. Зробіть так само у себе і скажіть, скільки на столі лишилось палічок? Скільки буде 9 без 8? і т. д.

243. Баринник мав 9 коней; 8 коней він продав. Скільки у нього зосталось коней?

244. Візник мав 10 мірок вівса; в 2 тижні він витратив 8 мірок. Скільки у нього лишилось мірок вівса?

245. Я кладу на стіл 1 палічку; до неї кладу 9 палічок. Скільки у мене на столі палічок? Скільки буде 1 та 9?

246. На даху сидів 1 голуб; до нього прилетіли ще 9 і сіли. Скільки тепер голубів на даху?

247. Я кладу на стіл 10 палічок, 9 палічок беру од них у жменю. Скільки палічок лишилось на столі? Скільки буде 10 без 9?

248. Привезено 10 дощок; між ними 9 дубових, а решта липових. Скільки привезено липових дощок?

249.	$1 + 8 =$	$9 - 8 =$	$2 + 8 =$	$1 + 9 =$
	$2 + 8 =$	$10 - 8 =$	$10 - 9 =$	$9 - 8 =$
	$1 + 9 =$	$10 - 9 =$	$1 + 8 =$	$10 - 8 =$

Повторення вивченого.

250. На одній полиці лежало 4 хліби, а на другій 3. Скільки всього хлібів лежало на полицях?

251. Робітник копав криницю тиждень і 3 дні. Скільки днів робітник копав криницю?

252. У стайні висіло 10 хамутів; 4 хамути знято і надіто на коней. Скільки хамутів зосталось у стайні?

253. На тижні було 3 свята. Скільки буденних днів було на тижні?

254. Мати купила в крамниці 8 аршин матерії. З трьох аршин вона зшила синові сорочку, а з решти собі спідницю. Скільки аршин матерії вжито на спідницю?

255. У барило спершу влито 6 відер води, а потім ще 2 відрі. Скільки всього відер влито у барило?

256. Тесляр зробив у перший день 3 ослони, а в другий—4. Скільки тесляр зробив ослонів в два дні?

257. Хазяйка збрала на городі 10 баклажанів. 3 баклажани вона поклала в борщ. Скільки баклажан лишилось у хазяйки?

258. В засік спершу всипано 6 лантухів зерна, а потім ще 4. Скільки лантухів зерна всипано в засік?

259. Швець зробив 9 пар чобіт; 4 парі він продав. Скільки у нього зосталось непроданих пар чобіт?

260. Господарь в перший день привіз з поля 5 гарб хліба, а на другий день 3 гарби. Скільки гарб привіз господарь в сі два дні?

261. Учитель дав учням 7 оливців синіх і два червоних. Скільки оливців учитель дав учням?

262. На одній підводі привезено хазяїнові 4 колоди, а на другій 3. Скільки колод привезено на обох підводах?

263. Бабуня дала онукові 7 пряників і звеліла 3 пряники передати сестрі. Скільки-ж пряників зостанеться в онука?

264. В артїлі було 10 робітників; 5 пішло на роботу. Скільки робітників не пішло на роботу?

265. Скільки буде 3 та 1? А скільки 1 та 3?

266. Скляр вставив в однім вікні 1 шибку, а в другім—3. Скільки шибок вставив скляр в обох вікнах?

267. На подвіррі ходять 3 качок і 1 гуска. Скільки всього птиці ходить на подвіррі?

268. Скільки буде 4 та 2? Скільки буде 2 та 4?

269. У хазяйки була одна тарілка; хазяйка докупила ще 4. Скільки тарілок у неї тепер?

270. На луці паслось 4 корові; туди було пригнано ще 2. Скільки тепер пасеться на луці корів?

271. Скільки буде 5 та 3? А скільки 3 та 5?

272. На горище зсипано спершу 3 мішки зерна, а потім ще 5 мішків. Скільки мішків зерна зсипано на горище?

273. В селі було 5 крамниць; за літо збудовано і відкрито ще 3 крамниці. Скільки тепер крамниць на селі?

274. Скільки буде 6 та 2? А скільки буде 2 та 6?

275. На одній стіні висіло 2 картині, а на другій 6. Скільки всього картин висить на обох стінах?

276. Скільки буде 7 та 3? А скільки 3 та 7?

277. У коваля було готових уже 3 леміші, а потім він викував ще 7. Скільки лемішів стало в нього?

278. $5 + 2 =$	$8 + 2 =$	279. $9 - 4 =$	$6 - 3 =$
$2 + 5 =$	$2 + 8 =$	$8 - 3 =$	$10 - 4 =$
$6 + 1 =$	$9 + 1 =$	$5 - 2 =$	$8 - 5 =$
$1 + 6 =$	$1 + 9 =$	$7 - 2 =$	$7 - 4 =$

280. Бондарь набив на одну бочку 3 обручі, а на другу 6 обручів. Скільки набив бондарь обручів на обидві бочки?

281. Скільки буде 2 та 8? А скільки буде 8 та 2?

282. Учень купив 10 аркушів паперу; 8 аркушів він ужив на зшитки, а рештою обгорнув книжки. Скільки він ужив аркушів паперу на те, щоб обгорнути книжки?

283. Скільки буде, коли од 10 одлічити 7? А скільки буде, коли од 10 одлічити 3?

284. В шафі на одній полиці лежить 2 книжки, а на другій 7 книжок. Скільки книжок лежить в шафі на двох полицях?

285. Скільки буде 3 та 7? А скільки буде 7 та 3?

286. В класі сиділо 9 школярів; між ними 6 хлопчиків, а решта дівчатка. Скільки дівчаток в класі?

287. Скільки буде, коли од 8 одлічити 6? А скільки буде, коли од 8 одлічити 2?

288. Скляр вставив в хатинці 4 шибки, а в хаті 6 шибок. Скільки скляр вставив шибок разом?

289. За столом обідало 2 робітники; до них підійшло ще 8 і сіли до них обідати. Скільки тепер буде обідати робітників?

290. В садку росло 9 кущів троянди; 7 кущів було викопано. Скільки zostалося кущів троянди?

291. Скільки буде 4 та 6? А скільки буде 6 та 4?

292.	$1 + 6 =$	$3 + 6 =$	$1 + 7 =$	$3 + 7 =$
	$6 + 1 =$	$6 + 3 =$	$7 + 1 =$	$7 + 3 =$
	$2 + 6 =$	$4 + 6 =$	$2 + 7 =$	$1 + 8 =$
	$6 + 2 =$	$6 + 4 =$	$7 + 2 =$	$8 + 1 =$

293.	$7 - 6 =$	$9 - 6 =$	$8 - 7 =$	$10 - 8 =$
	$7 - 1 =$	$9 - 3 =$	$8 - 1 =$	$10 - 2 =$
	$8 - 6 =$	$10 - 6 =$	$9 - 7 =$	$10 - 9 =$
	$8 - 2 =$	$10 - 4 =$	$9 - 2 =$	$10 - 1 =$

294. Хазяйка вранці надоїла 3 глечики молока, а увечері 4; за вечерю 2 глечики випито. Скільки глечиків молока лишилось у хазяйки?

295. У кошику лежало 10 яблук. Мати дала синові 3 і дочці 3 яблука. Скільки яблук zostалося в кошику?

296. На подвіррі ходило 4 чорних курки і 5 білих. 2 з них зайшли в сіни. Скільки курей лишилось на подвіррі?

297. В садку росло 6 дерев; хазяїн посадив ще 1 яблупю і 2 груші. Скільки тепер в садку дерев?

298. На току лежало 4 грабель і на стозі 4. Хазяїн взяв 5 грабель і одніс в повітку. Скільки грабель zostалося?

299. Бабуня принесла з церкви 5 пряників і дала онукові 2 та онучці 2, а решту сховала маленькому Івасеві. Скільки пряників бабуня zostавила Івасеві?

300. Мати зрізала на одній грядці 5 головок капусти; а на другій 3. 7 головок вона посікла. Скільки у неї zostалося непосічених головок?

301. У перший день селянин змолотив 6 кіп пшениці, а в другий 3, і ще одна кона zostалась. Скільки кіп пшениці було у селянина?

302. Дівчина вишила 9 рушників; в один тиждень вона вишила 3, а в другий 4 рушники, решту в третій тиждень. Скільки дівчина вишила рушників в третій тиждень?

303. В однім гброді було 5 мійських шкіл і 3 церковних; потім збудовано в нім ще 2 школі. Скільки тепер шкіл?

304. Старцеві дано біля церкви 5 копійок, а потім 3 коп.; на 7 коп. він купив хліба. Скільки у нього лишилось грошей?

305. Селянин вивіз на поле 9 мішків зерна; до сніданку він висіяв 2 мішки, після сніданку 3 мішки, а решту висіяв після обіду. Скільки мішків зерна висіяв він після обіду?

306. Швець зшив 10 пар чобіт; 6 пар він продав дома та 3 пари на ринку. Скільки залишилось у нього пар не проданих чобіт?

307. Дочка за тиждень напярля 5 півмітків пряжі, а мати 4 півмітки; 7 півмітків вони змотали в клубки. Скільки півмітків зосталось не змотаних?

308. Гончар зробив 6 великих макітер і 4 малих; він продав 8 макітер. Скільки у нього зосталось макітер?

309. У коваля в кузні було 9 підків; він підкував одного коня на всі ноги, а другого тільки на передні. Скільки підків лишилось у нього?

310.	$4 + 3 + 2 =$	$9 - 2 - 5 =$	$6 + 4 - 5 =$
	$7 + 2 + 1 =$	$10 - 7 - 2 =$	$7 + 2 - 4 =$
	$2 + 5 + 2 =$	$10 - 6 - 1 =$	$10 - 5 + 4 =$
	$+ \quad + =$	$8 - 3 - 2 =$	$9 - 3 + 2 =$

Скора лічба.

311. 2 рибалки тягли невід, а 4 стояло на березі. Скільки було рибалок? Коли вони тягли невід на беріг, підійшло до них на поміч іще 4 рибалок. Скільки стало тепер рибалок? Потім 3 рибалок розвішували на березі невід, а решта склали рибу у відра. Скільки рибалок склали рибу?

312. У господаря було 4 коней. Весною він купив ще пару. Скільки у нього стало весною коней? Літом один кінь згинув. Скільки у господаря лишилось коней? В-осени він продав 3 коней. Скільки коней у нього зосталось на зиму?

313. Селянин вперше привіз з поля 4 копи жита, а вдруге 3. Скільки кіп привіз він за два рази? Потім селянин привіз іще 3 копи і склав все жито в один стіжок. Скільки всього кіп жита в стіжку? 5 кіп він змолотив у перший день. Скільки кіп зосталось? На другий день він змолотив 3 копи. Скільки кіп жита зосталось молотити селянинові?

314. Дівчина під одною яблунею підняла 4 яблук, а під другою 5. Скільки вона підняла яблук? 3 яблук вона зіла. Скільки тепер у неї яблук? 5 яблук вона віддала братові.

Скільки у неї зосталось? 2 яблук було гнилих; дівчина викинула їх; решту принесла в хату. Скільки яблук дівчина принесла в хату?

315. У робітника було 2 пари чобіт. Скільки у нього було всього чобіт?

316. В переріз дівчина влила 3 рази по 2 відер води. Скільки відер води влила вона в переріз?

317. Крамарь продав за день 4 рази по 2 фунти цукру? Скільки крамарь продав фунтів цукру?

318. Проїхало 2 брички і в кожну запряжено по 3 коней? Скільки запряжено коней в обидві брички?

319. Швець зшив 5 пар чобіт. Скільки чобіт зшив швець?

320. $2 + 2 =$ або $2 \times 2 =$

$2 + 2 + 2 =$ або $2 \times 3 =$

$2 + 2 + 2 + 2 =$ або $2 \times 4 =$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$ або $2 \times 5 =$

321. У нас 3 кімнати, і в кожній кімнаті по 3 вікон. Скільки всього вікон в 3 кімнатах?

322. Коваль підкував 2 коней на всі ноги. Скільки підків пішло на всіх коней?

323. Скільки на одній руці пальців? Скільки на двох руках?

324. В одному фунті 5 свічок. Скільки свічок у 2 фунтах?

325. $3 + 3 =$ або $3 \times 2 =$ $4 + 4 =$ або $4 \times 2 =$

$3 + 3 + 3 =$ або $3 \times 3 =$ $5 + 5 =$ або $5 \times 2 =$

326. Один пряник коштує 2 копійки. Скільки коштують 3 пряники? 4? 5?

327. Скільки штук в 1 парі? у 2? в 3? в 4? в 5 парах?

328. Хлопчик вніс у комору 7 разів по 1 кавуну. Скільки кавунів вніс хлопчик в комору?

329. Батько виніс на горище 5 раз по 1 мішку зерна. Скільки мішків виніс батько на горище?

330. Учень купував 6 разів по одному зшитку. Скільки зшитків купив учень?

331. $1 \times 2 =$	332. $2 \times 2 =$	333. $5 \times 2 =$
$1 \times 3 =$	$3 \times 2 =$	$2 \times 5 =$
$1 \times 4 =$	$4 \times 2 =$	$4 \times 2 =$
$1 \times 5 =$	$5 \times 2 =$	$2 \times 4 =$
$1 \times 6 =$	$2 \times 3 =$	$3 \times 2 =$
$1 \times 7 =$	$3 \times 3 =$	$2 \times 3 =$
$1 \times 8 =$	$2 \times 4 =$	$1 \times 6 =$
$1 \times 9 =$	$2 \times 5 =$	$6 \times 1 =$
$1 \times 10 =$	$4 \times 2 =$	$1 \times 8 =$

334. У стайні стояло 8 коней; з неї виведено 2 рази по 3 коней. Скільки zostалося у стайні коней?

335. У хазяйки було 10 курей; вона продала 2 рази по 4 курки. Скільки курей zostалося у неї?

336. Проїхало 5 візників; у 4 було по парі коней, а в одного 1. Скільки коней було у всіх візників?

337. Лежало 9 снопів. Дівчина взяла 3 рази по 2 снопи і віднесла до копи. Скільки снопів zostалося ще віднести?

338. У хазяйки було три макітерки сметани; вона збила її в масло, з кожної макітерки вийшло 3 фунти масла. 5 фунтів масла вона продала. Скільки фунтів у неї zostалося?

339. У хазяїна було 2 лантухи пшениці по 5 пудів в кожному. 3 пуди пшениці він змолов. Скільки пудів пшениці у нього zostалося?

340. На вигоні стояло в двох місцях по 4 телят. Сюди надігнано ще 2. Скільки тепер телят на вигоні?

341. Дівчина купила 2 в'язки бубликів, по 5 бубликів в кожній в'язці; 4 бублики вона зїла. Скільки zostалося?

342. Прасол вигнав на ярмарок 5 пар волів; 3 воли продав. Скільки волів zostалося у нього?

343. На голубнику сиділо 4 пари голубів; до них прилетів 1 голуб. Скільки голубів тепер на голубнику?

344. $4 \times 2 + 1 =$	345. $2 \times 2 + 6 =$	346. $5 \times 2 - 4 =$
$2 \times 5 - 4 =$	$4 \times 2 - 3 =$	$3 \times 3 - 7 =$
$3 \times 3 - 2 =$	$2 \times 3 + 4 =$	$1 \times 5 + 5 =$
$1 \times 7 + 3 =$	$1 \times 8 - 3 =$	$3 \times 3 - 6 =$

347. $2 \times 5 - 4 - 2 + 5 - 3 + 4 - 2 =$
 $2 \times 4 + 1 - 7 + 3 + 1 - 2 + 6 =$
 $3 \times 2 + 3 - 5 + 2 + 3 - 6 + 3 =$

348. Візьміть 6 палічок і розкладіть на дві рівні частини, або купки. Скільки буде в кожній купці палічок?

349. Візьміть 4 палічки і розкладіть їх на 2 рівні частини. Скільки в кожній частині палічок?

350. 10 палічок розкладіть на дві рівні частини. Скільки палічок буде в кожній частині?

351. 6 палічок розкладіть на 3 частини або купки. Скільки палічок буде в кожній частині або купці?

352. 8 палічок розкладіть на 4 рівні частини. Скільки палічок буде в кожній частині?

353. 10 палічок розкладіть на 5 рівних частин. По скільки палічок буде в кожній частині?

354. 9 палічок розкладіть на 3 рівні частини. Скільки палічок буде в кожній частині?

355. Скільки буде половина 4? половина 6? половина 8? половина 10?

356. У дівчинки було 6 оливців; вона половину віддала братові. Скільки вона віддала братові?

357. Коня підковано на всі ноги; половину підків він загубив. Скільки підків він загубив?

358. Квочка водила 8 курчат. Половина за літо згинула. Скільки курчат згинуло?

359. В класі сиділо 10 учнів; половина їх встала й вийшла. Скільки учнів вийшло з класа?

360. У матері було 6 яблук; вона дала синові половину і дочці половину. Скільки дала мати синові яблук? скільки дочці?

361.	$2:2 =$	$3:3 =$	$5:5 =$
	$4:2 =$	$6:3 =$	$10:5 =$
	$6:2 =$	$9:3 =$	$7:7 =$
	$8:2 =$	$4:4 =$	$8:8 =$
	$10:2 =$	$8:4 =$	$9:9 =$

362.	$4:2 =$	$10:2 =$	$6:2 + 3 =$	$10:5 + 7 =$
	$6:3 =$	$8:4 =$	$4:2 + 8 =$	$8:2 - 3 =$
	$10:5 =$	$6:6 =$	$9:3 - 2 =$	$4:2 + 8 =$
	$3:3 =$	$9:3 =$	$10:2 - 2 =$	$10:2 - 4 =$

363. Дід-пасішник розважив 8 фунтів меду в 4 мисочки порівну. Скільки фунтів меду в кожній мисочці?

364. Бабуся принесла із саду 8 груш, поділила їх на 4 рівні частини і дала онукам по одній такій частині. Скільки вона дала кожному онукові груш?

365. Учитель роздав 10 аркушів паперу 5 учням порівну. Скільки аркушів учитель дав кожному учневі?

366. 10 грудочок цукру поділили на 5 рівних частин і поклали по одній такій частині в кожную шклянку з чаєм. Скільки грудочок поклали в кожную шклянку?

367. Хозяйка з 10 яєць спряжила 2 яєшні, розбивши в кожную порівну. Скільки яєць вбила хозяйка в кожную яєшню?

368. 6 коней хотять запрягти в 2 брички порівну. Скільки коней запряжуть в кожную бричку?

369. Поділіть 4 палічки на 4 рівні частини; скільки буде в кожній частині? Скільки буде палічок в одній четвертій частині?

370. 3 яблука поділили між 3 хлопчиками порівну. Скільки яблук дістав кожний хлопчик?

371. 6 поділіть на 6 рівних частин. Скільки буде в кожній? Скільки буде шоста частина 6-ти? Сьома частина 7? П'ята частина 5? Восьма частина 8? Десята частина 10?

372. Поділіть 6 палічок на 3 рівні частини і візьміть в руку одну третю частину. Скільки палічок взяли в руку?

373. У матері було 6 яблук; вона дала дочці одну третю частину їх. Скільки яблук дала мати дочці?

374. Візьміть 9 палічок і поділіть на 3 рівні частини. Скільки буде палічок в одній третій частині?

375. Привезено на тік 9 гарб жита; третю частину змолочено. Скільки гарб жита змолочено?

376.	$6 : 2 + 5 =$	$8 : 4 + 7 =$
	$2 \times 4 - 3 =$	$4 \times 2 - 2 =$
	$10 : 5 + 4 =$	$9 : 3 + 6 =$
	$3 \times 3 - 5 =$	$2 \times 5 - 7 =$

377.	$4 : 4 + 3 =$	$8 : 8 + 5 =$
	$1 \times 5 - 2 =$	$1 \times 9 - 4 =$
	$6 : 6 + 4 =$	$5 : 5 + 7 =$
	$1 \times 4 - 3 =$	$9 : 9 + 2 =$

378. Скільки разів по 1 буде у 2? в 3? в 5? в 7?
в 4? у 8? в 10? в 9?

379. Поділіть 6 палічок на кілька частин, щоб в кожній було по 2. Скільки в 6 по 2? Скільки пар в 6?

380. Скільки разів можна одлічувати від 6 по 2? від 4 по 2? від 10 по 2? від 8 по 2?

381. Розставлено 4 ослони по 2 коло кожної стінки. Коло скількох стінок поставлено ослони?

382. Скляр вставив у вікна 8 шибок, по 2 шибки в кожне вікно. В скільки вікон вставлено шибки?

383. Паслось на степу 10 волів, злитаних парами. Скільки пар волів паслось на степу?

384. Скільки разів можна брати од 6 по 3? од 9 по 3? Скільки трійок в 6? Скільки трійок в 9?

385. Візник привіз 9 сволоків. На кожному возі було по 3 сволоки. На скількох возах він привіз сволоки?

386. Одна жінка дала 4 пироги старцям, кожному по 2 пироги. Скільки було старців?

387. 10 москалів ішло по 2 в ряд. Скільки було рядів?

388. Поросят прив'язано по 3 до кожного паколу. До скількох паколів прив'язано 9 поросят?

389. $2 \times 4 + 1 - 4 - 2 + 4 + 2 =$

$10 : 2 + 3 - 4 + 1 - 5 + 3 =$

$8 : 4 + 7 + 1 - 4 - 2 + 5 =$

390. $10 : 5 - 1 + 9 - 3 - 4 + 5 =$

$3 \times 3 - 2 + 3 - 5 - 2 + 7 =$

$4 \times 2 + 1 - 4 + 5 - 8 - 6 =$

Гроші — мідні й срібні, купівля й продаж.

391. Куплено на 2 копійки сірничків і на 3 копійки соли. Скільки заплачено за все?

392. Куплено 2 оселедці, за один заплачено 5 коп., а за другий 3 копійки. Скільки заплачено за ці 2 оселедці?

393. За канву дівчина заплатила 8 копійок і за започ 2 коп. Скільки вона заплатила за все?

394. Хлопчик мав гривеника; він купив на 7 копійок паперу, а на решту чорнила. Скільки коштує чорнило?

395. Дівчині дано 8 копійок і звелено купити на 5 коп. борошна, а на решту голок. Скільки дівчина витратила на голки?

396. Одно яблуко коштує 2 копійки. Скільки яблук можна купити на гривеника?

397. За фунт борошна плачено 5 копійок. Скільки фунтів борошна можна купити на гривеника?

398. За диню плачено 4 копійки. Скільки таких динь можна купити на 8 коп.?

399. У господаря було 9 карбованців. За 4 карбованці він купив синові чоботи, а за 2 кар. свитку. Скільки у нього зосталось грошей?

400. Удова продала бузівка за 10 карбованців; на ці гроші вона купила 2 гарбі соломи. Скільки коштує гарба соломи?

401. Один фунт соли коштує 1 копійку. Скільки фунтів соли можна купити за 8 копійок?

402. Фунт слив коштує 3 копійки. Скільки фунтів слив дадуть на 9 коп.? на 6 коп.?

403. За 1 вівцю плачено 4 карбованці. Скільки заплачено за 2 вівці?

404. Робітник заробив 6 карбованців; половину він вислав додому. Скільки карбованців він вислав додому? Скільки у нього зосталось? Потім він заробив ще 4 кар. Скільки тепер у нього стало грошей? На них він купив чоботи і шапку. За чоботи він заплатив 5 кар. Скільки за шапку?

405. Скільком старцям можна роздати гривеника і по скільки кожному?

406. На які гроші можна розмінати п'ятака? на які гривеника?

407. У хлопчика був п'ятак і 3 копійки; він на ці гроші купив за 3 коп. оливець і на решту пряників. На скільки копійок купив він пряників?

408. Оселедець коштує 2 копійки. Скільки можна купити оселедців на 4 коп.? на 6 коп.? на 8 коп.? на 10 коп.?

409. У дівчинки була 1 копійка; вона знайшла ще 3 коп. Скільки у неї стало грошей? Мати дала їй 5 коп. Скільки тепер у дівчинки всього грошей? На 4 копійки вона купила

разок намиста. Скільки у неї восталось грошей? Бабуся їй дала копійку. Скільки у неї стало грошей? Потім вона з копійки загубила. Скільки у неї восталось грошей?

Скоро лічба.

$$411. \quad \begin{aligned} &5 \text{ к.} + 2 \text{ к.} - 4 \text{ к.} - 2 \text{ к.} + 7 \text{ к.} - 3 \text{ к.} = \\ &3 \text{ р.} + 2 \text{ р.} + 1 \text{ р.} - 4 \text{ р.} + 8 \text{ р.} - 3 \text{ р.} = \\ &7 \text{ к.} + 1 \text{ к.} - 5 \text{ к.} + 4 \text{ к.} + 1 \text{ к.} - 6 \text{ к.} = \end{aligned}$$

$$412. \quad \begin{aligned} &4 \text{ кар.} + 2 \text{ кар.} - 3 \text{ кар.} - 3 \text{ кар.} + 7 \text{ кар.} + 1 \text{ кар.} - 5 \text{ кар.} = \\ &6 \text{ коп.} + 2 \text{ коп.} - 4 \text{ коп.} + 6 \text{ коп.} - 5 \text{ коп.} + 2 \text{ коп.} - 3 \text{ коп.} = \\ &3 \text{ кар.} + 3 \text{ кар.} - 1 \text{ кар.} - 5 \text{ кар.} + 3 \text{ кар.} + 2 \text{ кар.} - 5 \text{ кар.} = \end{aligned}$$

413. Господарь виконав картоплю на 2 грядках; з кожної грядки він накопав по 5 лантухів; 4 лантухи він лишив собі, а решту продав і за кожний лантух одержав по 1 карбованцю. Скільки грошей він одержав за картоплю?

414. Мати і дочка копали на городі грядки. За день кожна з них скопала 4 грядки. На двох грядках вони посадили огірки, на 4 — капусту, а на останніх — посіяли мак. На скількох грядках вони посіяли мак?

415. В класі було 5 парт і на кожній парті сиділо по 2 учні. 2 учнів не прийшло в школу, один біля доски пише. Скільки учнів сидить на партах?

416. У дівчини було 5 монет по 2 копійки. Вона купила зшиток за 3 коп. оливець за 3 коп. і грифель за 1 коп. Скільки у неї восталось грошей?

417. Мати набрала 4 арш. матерії на сорочку для хлопця і 6 арш. на спідницю для дочки. Скільки мати купила аршин матерії?

418. В коморі стояло 3 мішки ячменю: в 2 мішках було по 3 пуди, а в одному 2 пуди. На скільки місяців вистарчить хазяїнові сього ячменю, коли він витрачатиме що-місяця по 2 пуди? А скільки він одержить грошей, коли продасть увесь ячмінь по 1 карб. за пуд?

419. В окономі надовно 10 відер молока. 1 відро віддано робітникам на вечерю, а з решти збито масло. Скільки збито фунтів масла, коли з кожного відра виходило 1 фунт?

Масло се складено в 3 рівні діжечки. Скільки фунтів масла покладено в кожную діжечку?

420. У господаря було 9 мірок сім'я. 1 мірку він зоставив, а решту висіяв на двох городах порівну. Скільки мірок сім'я висіяв господарь на кожний город?

421. Жінка мала гривеника; на сі гроші вона купила 2 свічки по 3 коп. і одну за 2 коп. Скільки дано їй решти?

422. Хазяїн мав на степу 5 великих копиць сіна; з кожної копиці вийшло по 2 вози; він привіз 6 разів по 1 возу. Скільки возів сіна йому треба ще перевезти?

423. Коваль мав 2 куски заліза по 5 фунтів у кожному. Із сього заліза він викував молоток, який важив 4 фунти, а з решти зробив кілька рогачів, витративши на кожний по 3 фунти заліза. Скільки рогачів викував коваль?

424. Тесляр робить в день 4 ослони. Всього він працював над ослонами 2 дні. 5 ослонів він продав по 1 карбованцю, а остайні по 2 карб. за кожний. Скільки грошей він одержав за всі ослони?

425. Мати зварила 10 яєць; 4 лишила на обід, а останні дала своїм дітям, що збирались в школу, по парі. Скільки було у неї дітей школярів?

426. Гойдалось на гойдальці 4 дівчини, а біля гойдалки стояло 6. Половина дівчат скоро пішли геть, а з тих, що застались, 2 гойдалось. Скільки дівчат не гойдалось?

427. Хазяйка збрала з двох огудин по 3 огірки з кожної, а з третьої 2 огірки. Четверту частину всіх огірок вона дала сусідській дівчинці, а решту поділила порівну між двома своїми дітьми. Скільки огірок одержало кожне?

428. В учня було 9 аркушів паперу. Він зробив з них 3 зшитки. 2 зшитки він продав по 5 коп. за кожний. Скільки учень одержав за них грошей?

429. Господиня купила 2 глечики по 4 коп. за кожний глечик і дала ганчареві 3 монети по 2 копійки і одну в 3 коп. Скільки ганчарь дав їй решти?

$$430. \quad \begin{array}{r} 1 \times 3 + 7 - 3 + 4 - 5 - 2 = \\ 9 : 3 - 2 + 9 - 3 + 1 - 4 = \end{array} \quad \begin{array}{r} 10 : 2 + 3 - 5 - 1 + 8 - 6 = \\ 1 \times 8 - 3 + 5 - 2 - 3 - 2 = \end{array}$$

$$431. \quad \begin{array}{r} 8 : 4 + 6 + 1 - 5 + 2 + 3 = \\ 5 \times 2 - 4 - 2 + 5 - 6 - 1 = \end{array} \quad \begin{array}{r} 7 : 7 + 4 + 3 - 7 + 6 + 3 = \\ 3 \times 2 - 3 + 7 - 6 - 2 + 5 = \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 432. \quad 3 \times 3 - 4 + 5 - 3 - 3 + 6 = \quad 10 : 5 + 8 - 3 - 3 - 3 + 4 = \\
 \quad 6 : 3 + 8 - 2 - 2 - 2 + 3 = \quad 2 \times 2 + 3 + 1 - 4 + 5 - 3 = \\
 \hline
 433. \quad 1 \times 6 + 3 + 1 - 4 - 4 + 3 = \quad 1 \times 9 - 4 + 2 + 3 - 7 + 3 = \\
 \quad 6 : 6 + 9 - 5 - 4 + 8 + 1 = \quad 5 : 5 + 8 + 1 - 2 - 5 - 1 =
 \end{array}$$

Лічба до 100.

434. Лічіть вперед по одному од 20 до 35; од 17 до 39; од 51 до 64; од 36 до 53; од 85 до 100; од 65 до 79; од 59 до 82; од 77 до 93; од 86 до 100.

435. Назовіть мені числа: два десятки; три десятки; п'ять десятків; сім десятків; чотирі десятки; вісім десятків; шість десятків; дев'ять десятків; три десятки; сім десятків; десять десятків.

436. Скільки десятків в таких числах: двадцять; сорок; п'ятдесят; тридцять; сімдесят; шістьдесят; дев'ятьдесят; вісімдесят; сто?

437. Напишіть підряд од 1 до 22; од 28 до 36; од 39 до 45; од 48 до 61; од 67 до 82; од 89 до 100.

438. Напишіть числа: сорок, тридцять, п'ятьдесят, двадцять, вісімдесят, шісдесят, дев'ятдесят, сімдесят, сто.

439. Скільки в гривенику копійок? Скільки копійок в 3 гривениках? в 2 грив? в 6 гривен.? в 4 грив.? в 8 грив.? в 8 гривен.? в 5 гривен.? в 10 гривен.?

440. Скільки гривеників в 20 коп., в 40 коп., в 60 коп., в 30 коп., 80 коп., 50 коп., 70 коп., 100 коп.?

441. Скільки копійок в 1 карбованці? Скільки в 1 карб. гривеників? Скільки гривеників в коповику або в гривні? Скільки в коповику копійок?

Складання десятками.*)

442. Хлопець купив одну книжку за 20, а другу за 10 копійок. Скільки він заплатив за обидві книжки?

443. Дівчинка знайшла спершу 30 грибів, а потім ще 20. Скільки всього грибів знайшла дівчинка?

*) Всі працювання на дії з десятками варто спершу пророблювати на паличках або соломинках, зв'язаних в пучечки по десятку.

444. Перекупка поклала в один кошик 40 яблук, а в другий 30. Скільки перекупка поклала в сі два кошики яблук?

445. Господарь купив корову за 80 карб., а за коня віддав на 20 карб. дорожче. Скільки заплатив він за коня?

446. У одного хазяїна було 60 овець; він купив ще 30 овець. Скільки овець стало в нього?

447. $10 + 10 =$	448. $60 + 30 =$	449. $50 + 40 =$	450. $20 + 30 =$
$20 + 30 =$	$20 + 40 =$	$30 + 50 =$	$70 + 20 =$
$10 + 40 =$	$50 + 20 =$	$40 + 20 =$	$30 + 60 =$
$20 + 50 =$	$10 + 80 =$	$60 + 40 =$	$40 + 50 =$
$80 + 20 =$	$40 + 40 =$	$10 + 90 =$	$50 + 50 =$

451. Хлопчик мав 6 гривеників; він продав свої коники за 3 гривеника. Скільки грошей тепер має хлопчик?

452. Мати дала дівчині кошовика; вона його поклала в скриньку, в якій було два гривеники (семигривеники). Скільки гривеників має дівчина в скринці? Скільки се копійок?

453. 2 грив. + 3 грив. = ? грив.	Скільки се копійок?
7 грив. + 2 грив. = ? грив.	„ „ „
4 грив. + 1 грив. = ? грив.	„ „ „
5 грив. + 3 грив. = ? грив.	„ „ „
6 грив. + 2 грив. = ? грив.	„ „ „

454. 60 коп. + 10 коп. = ? коп.	Скільки се гривеників?
50 коп. + 30 коп. = ? коп.	„ „ „
20 коп. + 40 коп. = ? коп.	„ „ „
30 коп. + 70 коп. = ? коп.	„ „ „
40 коп. + 50 коп. = ? коп.	„ „ „

Одліч десятками.

455. Од 30 одлічіть 10; од 40 одлічіть 20; од 50 одлічіть 10; од 60 одлічіть 20; од 70 одлічіть 10; од 80 одлічіть 20; од 90 одлічіть 10; од 50 одлічіть 10; од 50 одлічіть 20.

У господаря було 50 штук скотини; в-осени він продав 20 штук. Скільки у нього зосталось на зиму скотини?

456. Хлібороб мав 60 десятин землі; 40 десятин він з'орав і засіяв. Скільки у нього зосталось десятин незасіяної землі?

457. В селі було 70 хат; за літо збудовано 10 нових. Скільки тепер в селі хат?

458. В першій класі школи було 40 учнів, а в третій на 20 учнів менше. Скільки учнів в третій класі?

459. Батькові 40 років, а мати на 10 років молодша од нього. Скільки років матері?

460. В череді 100 корів; в обідню пору 30 корів було одігнано додому. Скільки корів зосталося в череді?

461. Грабарі нанялись викопати канаву 90 сажнів завдовжки; вони викопали тільки 40 сажнів. Скільки сажнів їм лишилося копати?

462. $60 - 20 =$	463. $80 - 60 =$	464. $100 - 20 =$	465. $60 - 40 =$
$50 - 30 =$	$60 - 20 =$	$80 - 30 =$	$80 - 50 =$
$70 - 40 =$	$70 - 60 =$	$30 - 20 =$	$60 - 30 =$
$90 - 30 =$	$90 - 50 =$	$40 - 30 =$	$50 - 40 =$
$80 - 40 =$	$20 - 10 =$	$70 - 50 =$	$100 - 50 =$

466. У баби було 70 копійок; вона витратила на свічки в церкві 20 коп. Скільки у неї зосталось грошей? Скільки се гривеників?

467. Хазяйка продала качку за карбованця; з сих грошей вона віддала за нитки 3 гривеники. Скільки у неї лишилось грошей?

468. 50 коп. — 20 коп. = ? коп. Скільки се гривеників?

80 коп. — 60 коп. = ? коп. " " "

90 коп. — 50 коп. = ? коп. " " "

60 коп. — 30 коп. = ? коп. " " "

70 коп. — 40 коп. = ? коп. " " "

469. 7 грив. — 4 грив. = ? грив. Скільки се копійок?

5 грив. — 3 грив. = ? грив. " " "

9 грив. — 7 грив. = ? грив. " " "

8 грив. — 4 грив. = ? грив. " " "

10 грив. — 6 грив. = ? грив. " " "

Помноження.

470. Мірка жита важить 40 фунтів. Скільки важить 2 мірки жита?

471. Аршин ситцю продають по 20 копійок. Скільки треба заплатити за 3 аршини?

472. Хлопчиківі 10 років, а його батькові втриє більш. Скільки років батькові?

473. Перекупка продала два кошики з грушами; в кожному було по 30 груш. Скільки груш продала перекупка?

474. Машина проходить в одну годину 30 верст. Скільки верст пройде машина в 3 години?

475. Крамарь мав 2 бочонки олії, в кожному по 40 відер. Скільки відер олії мав крамарь?

476. Хазяйка купила 4 фунти баранини по 20 коп. за фунт. Скільки заплатила хазяйка за 4 фунти баранини?

477. В школу привезено два пакунки зшитків, по 50 зшитків в кожному. Скільки зшитків привезено в школу?

478. $10 \times 3 =$	479. $20 \times 3 =$	480. $30 \times 3 =$	481. $20 \times 5 =$
$20 \times 2 =$	$40 \times 2 =$	$50 \times 2 =$	$10 \times 8 =$
$30 \times 3 =$	$20 \times 5 =$	$10 \times 7 =$	$30 \times 2 =$
$20 \times 4 =$	$10 \times 3 =$	$20 \times 2 =$	$20 \times 4 =$

Поділ.

482. Господарь мав 40 четвертей пшениці. Половину він продав. Скільки він продав четвертей пшениці?

483. В одного сусіди було в саду 60 дерев, а у другого вдвоє менше. Скільки було дерев у другого сусіди?

484. Хазяїн намолотив 80 пудів зерна і висипав його в 2 кошілі порівну. Скільки пудів увійшло в кожний кошіль?

485. Садовник зібрав 90 яблук; третю частину він продав. Скільки яблук він продав?

486. $40 : 2 =$	487. $20 : 2 =$	488. $60 : 6 =$	489. $40 : 2 =$
$80 : 2 =$	$50 : 5 =$	$80 : 4 =$	$90 : 9 =$
$60 : 3 =$	$60 : 2 =$	$60 : 3 =$	$30 : 3 =$
$90 : 3 =$	$70 : 7 =$	$40 : 4 =$	$80 : 8 =$

490. Селяне купили гуртом плуги; заплатили за них 100 карбованців. Скільки було селян, коли кожний дав на сю покупку 20 карб.?

491. Рибалка продав покупцям 60 рибин, кожному по 20 рибин. Скільком покупцям він продав рибу?

492. Бублейниця продавала в'язку бубликів по 10 копійок. Скільки продала вона в'язок бубликів, коли одержала за них 90 копійок?

Скільки разів буде:

493. 60 : 30 =	494. 80 : 20 =	495. 60 : 20 =	496. 50 : 10 =
40 : 20 =	70 : 10 =	90 : 30 =	40 : 20 =
80 : 40 =	20 : 10 =	40 : 10 =	90 : 10 =
30 : 10 =	100 : 20 =	100 : 50 =	100 : 10 =

Всі дії з десятками.

497. Візник купив одного коня за 80 руб., а за другого заплатив на 10 руб. більш; за третього віддав на 30 руб. менше, ніж за другого. Скільки візник заплатив за третього коня?

498. Чоловік пішов із села в місто, до якого було 60 верст; що-дня він проходив по 30 верст. Скільки він витратив грошей в дорозі, коли витрачав що-дня на харчі по 50 коп.?

499. Мати витратила на ярмарку 80 коп.; вона купила за 40 коп. макітру, а на решту 10 фунтів слив. Скільки мати платила за фунт слив?

500. В кошару загнали спершу 50 овець, а потім ще 40; третя частина між ними були чорні, а решта білі. Скільки було білих овець?

501. Бондарь мав 100 обручів; 20 обручів він набив на барило, а решту набив на 8 діжок порівну. Скільки набив бондарь обручів на кожну діжку?

502. Батькові 60 літ; син молодший од батька на 30 літ. В скільки разів батько старший за сина?

503. Пасішник поставив в-осени в омшаник 60 вуликів. Весною він побачив, що третя частина бджіл загинула. Скільки вуликів пасішник виставив на пасіці?

504. У городника було 90 мішків картоплі. 30 мішків він продав, 10 мішків лишив їсти, а решту висадив на 5 горах порівну. Скільки мішків картоплі городник висадив на кожному городі?

505. Селянин посіяв на ниві 20 пудів ячменю; вродило йому вп'ятеро більш, ніж було посіяно. Всього ячменю він продав 40 пудів; половину того, що зосталось, позичив сусідові. Скільки ячменю позичив він сусідові?

506. Швачка пошила 4 сорочки; за кожну її заплачено по 20 коп. На ці гроші вона купила 2 пуди картоплі по 30 коп. за пуд. Скільки у неї лишилось грошей?

507. В селі було 80 коней; за увесь час війни коней брали тричі. Вперше взято четверту частину всіх коней; вдруге—половину і втретє восьму частину. Скільки зосталося на селі коней?

508. $40 \times 2 + 10 =$
 $60 : 2 + 50 =$
 $30 \times 3 - 20 =$
 $80 : 2 + 30 =$

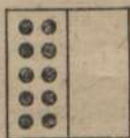
509. $90 : 3 + 40 =$
 $100 : 2 - 30 =$
 $20 \times 4 - 60 =$
 $30 \times 2 + 20 =$

510. $10 \times 8 - 30 =$
 $100 : 5 + 70 =$
 $50 \times 2 - 30 =$
 $40 : 4 + 50 =$

511. $60 : 6 + 60 =$
 $20 \times 5 - 30 =$
 $80 : 4 + 40 =$
 $30 \times 3 - 50 =$

512. $60 : 3 + 30 - 40 + 70 - 50 + 20 + 50 =$
 $10 \times 10 - 40 - 30 + 60 - 20 + 10 - 60 =$
 $80 : 4 + 50 - 40 - 10 + 60 - 30 + 20 =$
 $30 \times 3 - 30 - 20 - 30 + 70 - 50 + 40 =$

Перші 2 десятки.

10

513. Напишіть десяток кружочків у двох стоячих рядках. Скільки буде в рядку?

Напишіть з правого боку вгорі другого рядка ще один

кружочок,—оттак: . Скільки у вас всього написано

кружочків? У двох рядках скільки? Скільки окремо? Кружочок, якого написано окремо, замалюйте чорнилом. Скільки тепер всіх білих кружочків і скільки чорних? А всього кружочків разом? Виходить, скільки буде десяток та один? Напишіть: $10+1=11$.

514. Напишіть знову десяток білих кружочків у 2 рядках, і вгорі з правого боку допишіть 2 чорних. Скільки у вас написано десятків білими кружочками? а скільки одиниць чорними? Скільки всього кружочків? Виходить, 1 десяток та дві одиниці скільки буде? Напишіть: $10+2=12$.

515. Напишіть 10 кружочків в двох рівних рядках. Припишіть з правого боку ще 3, одного під одним і сі три зачорніть чорнилом. Скільки у вас десятків? Скільки одиниць? Скільки буде десяток та 3 одиниці? Десяток та 2 од.? Десяток та 1 од.? Напишіть: $10+3=13$.

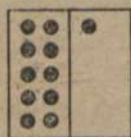
516. Напишіть 10 кружочків у двох рядках і припишіть 4 чорних кружочки. Скільки тут десятків? Скільки одиниць? Скільки всього кружочків?

Виходить, десяток та 4 скільки буде?

Напишіть: $10+4=14$.

517. Напишіть 10 кружочків в двох рівних рядках і в третім рядку 5 чорних кружочків. Скільки десятків і скільки одиниць. Скільки всього кружочків? Скільки у вас рядків? Скільки кружочків в кожному рядку?

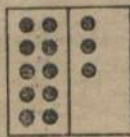
Напишіть: $10+5=15$.

11

12

13

14

15

518. В миснику лежало 10 ложок; після сніданку хазяйка поклала туди ще 2. Скільки ложок тепер у миснику?

519. Край дороги росло 10 тополь; весною посажено ще одну. Скільки тепер тополь росте край дороги?

520. У господині було 10 курей і 3 півні. Скільки птиці було у господині?

521. У зшитку було списаних 10 аркушів, а чистих 4. Скільки в сім зшитку всіх аркушів?

522. Почтарь завіз у волость 10 листів і в кредитове товариство 5 листів. Скільки почтарь привіз листів у волость і товариство разом?

523. Візьміть *) десять білих палічок, покладіть їх в один рядок, а під ними покладіть 6 чорних палічок. Скільки у вас білих палічок? скільки чорних? скільки разом всіх? Скільки буде десять палічок і 6? Напишіть: $10+6=16$.

524. Покладіть 10 білих палічок в один рядок і під ними в другім рядку 7 чорних палічок. Скільки всіх палічок? Скільки ви маєте десятків? Скільки одиниць? Скільки буде десяток та 7 одиниць? Напишіть: $10+7=17$.

Такі працювання провадити до 20.

16

17

18

19

20

525. Візьміть десять палічок білих і десять чорних. Скільки разом всіх палічок? Одкиньте од сих 20 палічок одну чорну. Скільки у вас зостанеться повних десятків? Скільки одиниць? Виходить, коли од 20 одлічити 1, то скільки зостанеться? Напишіть: $20-1=19$.

526. Візьміть десяток білих палічок і 9 чорних. Скільки всього разом палічок? Від одного десятка і 9 одиниць, або од 19 одлічіть одну. Скільки зостанеться? Скільки десятків? Скільки одиниць? Напишіть: $19-1=18$.

527. Від одного десятка і 8 одиниць, або од 18 одлічіть одиницю,—скільки зостанеться? Скільки десятків? Скільки одиниць? Напишіть: $18-1=17$ і т. д., поки зостанеться 10.

*) Працювання з кружочками можна замінити працюваннями з палічками і навпаки.

528. $10 + 1 =$	529. $20 - 1 =$	530. $10 + 5 =$	531. $20 - 5 =$
$10 + 2 =$	$19 - 1 =$	$10 + 2 =$	$20 - 2 =$
$10 + 3 =$	$18 - 1 =$	$10 + 8 =$	$20 - 6 =$
$10 + 4 =$	$17 - 1 =$	$10 + 3 =$	$20 - 1 =$
$10 + 5 =$	$16 - 1 =$	$10 + 9 =$	$20 - 8 =$
$10 + 6 =$	$15 - 1 =$	$10 + 1 =$	$20 - 3 =$
$10 + 7 =$	$14 - 1 =$	$10 + 4 =$	$20 - 7 =$
$10 + 8 =$	$13 - 1 =$	$10 + 7 =$	$20 - 9 =$
$10 + 9 =$	$12 - 1 =$	$10 + 10 =$	$20 - 4 =$
$10 + 10 =$	$11 - 1 =$	$10 + 6 =$	$20 - 10 =$

532. Мати наткала 12 аршин полотна, а дочка 2. Скільки аршин полотна вони наткали удвох?

533. Господарь посадив у себе 15 вишень і 2 яблуні. Скільки всього дерев посадив господарь?

534. Дівчина несла в місці 13 огірків і в руці 5. Скільки всього огірків несла дівчина?

535. В клясі сиділо 14 хлопчиків і 6 дівчаток. Скільки всього дітей сиділо в клясі?

536. Дівчина заплатила за гребінець 15 коп. і за заполоч 5 коп. Скільки всього грошей витратила дівчина?

537. У господаря було 20 овечок; в-осени він продав 5 овечок. Скільки у господаря зосталось овечок?

538. У селянина було 18 десятин поля; 4 десятини він наняв, а решту засіяв пшеницею. Скільки десятин селянин засіяв пшеницею?

539. На ставку плавало 14 гусей; туди прилетіло ще 3 гусей. Скільки гусей тепер на ставку?

540. Срібні монети такі: гривеник, або 10 копійок, злот або 15 копійок. Скільки буде копійок, коли покласти гривеник срібний і п'ятак мідний? скільки—злот і п'ятак? гривеник і 2 п'ятаки?

541. $12 + 1 =$	542. $17 + 2 =$	543. $17 + 3 =$
$15 + 2 =$	$14 + 5 =$	$12 + 5 =$
$11 + 2 =$	$18 + 2 =$	$13 + 4 =$
$16 + 4 =$	$15 + 5 =$	$12 + 8 =$
$12 + 5 =$	$19 + 1 =$	$11 + 9 =$
$13 + 3 =$	$16 + 3 =$	$13 + 6 =$

544. На групі було 15 дуль; 2 дулі упало на землю. Скільки всього дуль зосталось на групі?

545. У пасішника було 17 вуликів; 5 вуликів він подарував онукові. Скільки у нього зосталось вуликів?

546. У хазяйки було 14 курей; 3 курки не неслось, решта-ж неслись. Скільки курей у неї неслось?

547. Хазяїн мав на полі 20 кіп жита; 5 кіп він привіз додому. Скільки кіп зосталось на полі?

548. Тесляр мав 16 дощок; 4 дошки він порізав на шафу. Скільки у нього зосталось цілих дощок?

549. 15—3 =	550. 12—2 =	551. 15—? = 13	552. 19—? = 16
19—4 =	16—4 =	13—? = 12	18—? = 14
20—6 =	19—9 =	17—? = 14	14—? = 11
18—3 =	18—6 =	20—? = 15	17—? = 12
20—5 =	17—3 =	16—? = 12	15—? = 10

Збільшення і зменшення на кілька одиниць.

553. Покладіть в одну купку 5 білих палічок, а в другу купку чорних, щоб було чорних на 3 палічки більше, ніж білих. Скільки буде чорних?

554. В льоху в однім кутку лежало 14 головок капусти, а в другім на 3 головки більше. Скільки головок капусти лежало в другім кутку?

555. Покладіть в одну купку 4 чорних палічки, а в другу купку—білих, щоб було білих на 5 палічок більше, ніж чорних. Скільки буде білих?

556. В селі було 12 хат критих залізом, а критих черепицею було на 5 хат більше. Скільки в селі було хат, критих черепицею?

557. Куховарка спекла для робітників у перший день 15 хлібів, а на другий день—на 2 хліби більш. Скільки хлібів куховарка спекла на другий день?

558. Біля млину зібралось 11 дивчат, а хлопців на 6 душ більш, ніж дівчат. Скільки було біля млину парубків?

559. Один селянин засіяв житом 12 десятин: його сусід на 4 десятини більш. Скільки десятин засіяв житом сусід?

560. За зпиток учень заплатив 12 копійок, а за книжку на 3 коп. більш. Скільки учень заплатив за книжку?

561. За аршин білого перкалю до війни плачено 12 коп., а підчас війни на 8 коп. більш. Скільки плачено за аршин перкалю підчас війни?

562. Господарь продав телицю за 12 руб., а бузівка продав дорожче на 5 руб. Скільки він одержав за бузівка?

563. В будинку скляр вставив 15 шибок, а в школі на 5 шибок більш. Скільки шибок скляр вставив у школі?

564. Бондарь збив у перший тиждень 14 барилець, а в другий—на 4 барильця більш. Скільки бондарь збив барилець в другий тиждень?

565. $12 + 1 =$	$12 + 6 =$	$12 - 1 =$	$18 - 6 =$
$16 + 2 =$	$11 + 7 =$	$18 - 2 =$	$18 - 7 =$
$15 + 3 =$	$12 + 8 =$	$19 - 3 =$	$19 - 8 =$
$14 + 4 =$	$11 + 9 =$	$17 - 4 =$	$20 - 9 =$
$15 + 5 =$		$20 - 5 =$	

566. $1 + 13 =$	$6 + 13 =$	$19 - 11 =$	$17 - 16 =$
$2 + 17 =$	$7 + 11 =$	$14 - 12 =$	$19 - 17 =$
$3 + 15 =$	$8 + 12 =$	$15 - 13 =$	$20 - 18 =$
$4 + 16 =$	$9 + 11 =$	$16 - 14 =$	$20 - 19 =$
$5 + 14 =$		$18 - 15 =$	

567. $14 + 1 =$	$1 + 19 =$	$18 + 1 =$
$17 + 3 =$	$5 + 12 =$	$12 + 5 =$
$12 + 5 =$	$3 + 14 =$	$14 + 3 =$
$16 + 4 =$	$2 + 17 =$	$17 + 2 =$
$16 + 6 =$	$1 + 18 =$	$19 + 1 =$

568. Покладіть в одну купку 6 палічок білих, а в другу купку чорних на дві палічки менше. Полічіть, скільки буде чорних палічок?

569. Покладіть в одну купку 10 чорних палічок, а в другу купку білих на 5 палічок менше. Скільки білих палічок в другий купці?

570. В однім хуторі на горі було 12 хат, а під горою на 2 хаті менше. Скільки хат було в сім хуторі?

571. У хазяїна було в одній стайні 15 коней, а в другій на 5 коней менше. Скільки було коней у хазяїна в другій стайні?

572. Хлопець назбірвав 20 печериць, а дівчина на 4 печериці менше. Скільки печериць назбірала дівчина?

573. Для одного тину господарь нарубав 18 кілків, а для другого на 3 кілки менше. Скільки господарь нарубав кілків для другого тину?

574. На осокорі було 15 воронячих гнізд, а на старій вербі на 4 гнізда менше. Скільки гнізд було на вербі?

575. У одного учня було 13 книжок, а в другого на 3 книжки менше. Скільки книжок було у другого учня?

576. У перекупки в ятці лежало 19 кавунів, а біля ятки, на землі, на 5 кавунів менше. Скільки кавунів лежало про-сто на землі?

577. $18 + 1 =$	$19 - 1 =$	578. $1 + 16 =$	$17 - 11 =$
$14 + 2 =$	$17 - 2 =$	$2 + 18 =$	$14 - 12 =$
$16 + 3 =$	$18 - 3 =$	$3 + 16 =$	$16 - 13 =$
$15 + 4 =$	$16 - 4 =$	$4 + 12 =$	$15 - 14 =$
$13 + 5 =$	$17 - 5 =$	$5 + 15 =$	$18 - 15 =$
$14 + 6 =$	$19 - 6 =$	$6 + 13 =$	$17 - 16 =$
$13 + 7 =$	$20 - 7 =$	$7 + 11 =$	$19 - 17 =$
$11 + 8 =$	$19 - 8 =$	$8 + 12 =$	$20 - 18 =$
$11 + 9 =$	$20 - 9 =$	$9 + 11 =$	$20 - 19 =$

579. $16 - 4 =$	$18 - 6 =$	580. $10 + 5 =$	$4 + 11 =$
$16 - 6 =$	$18 - 12 =$	$5 + 10 =$	$6 + 13 =$
$17 - 3 =$	$19 - 5 =$	$13 + 3 =$	$3 + 17 =$
$20 - 5 =$	$19 - 14 =$	$3 + 13 =$	$5 + 12 =$
$14 - 3 =$	$16 - 5 =$	$16 + 4 =$	$4 + 15 =$
$20 - 4 =$	$16 - 11 =$	$4 + 16 =$	$7 + 11 =$

581. Дівчина пасла до обід 5 гусей, а після обід на 10 гусей більш. Скільки гусей дівчина пасла після обід?

582. Баршник в перший день продав 14 коней, а на другий день на 10 коней менше. Скільки коней продав баршник на другий день?

583. З однієї ниви зібрано 18 четвертей зерна, а з другої на 12 четвертей менше. Скільки зібрано з другої ниви?

584. Батько вернувся з ярмарку. Синові він дав 5 медяників, а решті дітей роздав на 13 медяників більш. Скільки медяників він роздав решті дітей?

585. За свитку заплачено 3 рублі, а за кожуха на 12 руб. більш. Скільки заплачено за кожуха?

586. Батько купив для сина 2 книжки; за одну заплатив 20 коп., а за другу на 5 коп. менше. Скільки батько заплатив за другу книжку?

587. По один бік ulиці з черепицевими дахами 7 хат, а по другий бік на 13 хат більш. Скільки на сій вулиці хат з черепицевими дахами?

588. Одна свиня водила за собою 12 поросят, а друга на 2 поросят менше. Скільки поросят водила друга?

589. $18 - 2 - 3 =$

$16 - 3 - 1 =$

$15 - 4 - 1 =$

$19 - 5 - 3 =$

$20 - 4 - 6 =$

590. $11 + 3 + 4 =$

$13 + 2 + 6 =$

$12 + 5 + 1 =$

$16 + 2 + 2 =$

$17 + 1 + 1 =$

591. До 9 додати 2. Напишіть 9 крапок одну під одною так, щоб в однім рядку було 5, а в другім решта. Скільки в другім рядку? Скільки бракує до повного рядка? Допишіть одну крапку, а другу поставте в третім рядку. Скільки ви дописали крапок до десяти? Скільки звиш десяти? Скільки всього дописано крапок? Скільки у вас написано крапок? Скільки буде 9 та 2?

592. Напишіть 9 чорних крапок і допишіть, як се ви перше робили, до них 4 крапки. Скільки ви написали крапок до десятка? Скільки звиш десятка? Скільки буде 9 та 4?

Складайте так і далі:

593. $9 + 2 =$

$9 + 3 =$

$9 + 4 =$

$9 + 5 =$

$9 + 6 =$

$9 + 7 =$

$9 + 8 =$

$9 + 9 =$

594. $9 + 3 =$

$9 + 5 =$

$9 + 7 =$

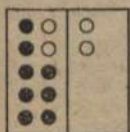
$9 + 6 =$

$9 + 8 =$

$9 + 9 =$

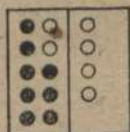
$9 + 2 =$

$9 + 4 =$

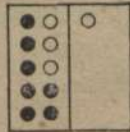
$8 + 4$

$8 + 2 + 2$

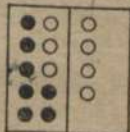
$8 + 6$

$8 + 2 + 4$

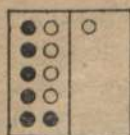
$7 + 4$

$7 + 3 + 1$

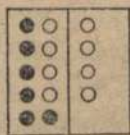
$7 + 7$

$7 + 3 + 4$

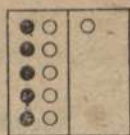
$6 + 5$

$6 + 4 + 1$

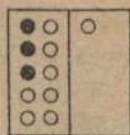
$6 + 8$

$6 + 4 + 4$

$5 + 6$

$5 + 5 + 1$

$3 + 8$

$3 + 7 + 1$

595. $8 + 3 =$ $7 + 4 =$ $6 + 5 =$ $5 + 8 =$

$8 + 4 =$ $7 + 5 =$ $6 + 6 =$ $5 + 9 =$

$8 + 5 =$ $7 + 6 =$ $6 + 7 =$ $4 + 7 =$

$8 + 6 =$ $7 + 7 =$ $6 + 8 =$ $4 + 8 =$

$8 + 7 =$ $7 + 8 =$ $6 + 9 =$ $4 + 9 =$

$8 + 8 =$ $7 + 9 =$ $5 + 6 =$ $3 + 8 =$

$8 + 9 =$ $5 + 7 =$ $3 + 9 =$

596. $8 + 5 =$ $6 + 8 =$ $5 + 7 =$ $6 + 6 =$

$7 + 4 =$ $4 + 9 =$ $4 + 9 =$ $7 + 5 =$

$6 + 9 =$ $3 + 8 =$ $8 + 8 =$ $5 + 9 =$

$5 + 7 =$ $7 + 7 =$ $3 + 9 =$ $4 + 8 =$

597. Корова дала вранці 8 невеличких глечиків молока, а ввечері — 6. Скільки дала корова за день глечиків молока?

598. Робітник купив кавун за 9 коп., а диню за 5. Скільки робітник заплатив за кавун і диню?

599. В одному мішку 6 пудів соли, а в другому 5 пудів. Скільки пудів соли в двох мішках?

600. Наймит за перший місяць одержав од хазяїна 9 карбованців платні, а за другий місяць — 7 карб. Скільки карбованців одержав наймит од хазяїна за ці 2 місяці?

601. На нивці стояло 7 кіп жита і 7 кіп пшениці. Скільки кіп хліба стояло на нивці?

602. Під дахом на складі було 8 плугів та на дворі стояло ще 5 плугів. Скільки всього плугів було на складі?

603. В одному табуночку було 6 гусей, в другому 5. Скільки гусей було в обох табуночках?

604. Скільки одиниць треба додати до 8, щоб було 10? до 6, щоб було 10? до 9? до 3? до 5? до 6? до 2? до 1? Скільки буде:

$7 + 3 + 2 =$ $7 + 3 + 1 =$

$9 + 1 + 1 =$ $8 + 2 + 1 =$

$6 + 4 + 1 =$ $5 + 5 + 3 =$

605.	$9 + 1 + 4 =$	$1 + 9 + 1 =$	$3 + 7 + 5 =$
	$9 + 5 =$	$10 + 1 =$	$10 + 5 =$
	$8 + 2 + 6 =$	$2 + 8 + 4 =$	$9 + 1 + 8 =$
	$8 + 8 =$	$10 + 4 =$	$10 + 8 =$
	$6 + 4 + 3 =$	$4 + 6 + 5 =$	$5 + 5 + 6 =$
	$10 + 3 =$	$10 + 5 =$	$10 + 6 =$

606.	$8 + 2 + 5 =$	$6 + 4 + 4 =$	$5 + 5 + 2 =$	$9 + 1 + 3 =$
	$8 + 7 =$	$6 + 8 =$	$5 + 7 =$	$9 + 1 =$
	$7 + 3 + 4 =$	$4 + 6 + 4 =$	$8 + 2 + 3 =$	$7 + 3 + 6 =$
	$7 + 7 =$	$4 + 7 =$	$8 + 5 =$	$7 + 9 =$
	$6 + 4 + 5 =$	$7 + 3 + 1 =$	$9 + 1 + 7 =$	$3 + 7 + 2 =$
	$6 + 9 =$	$7 + 4 =$	$9 + 8 =$	$3 + 9 =$

607. Дочка нажала 7 снопів, а мати в той час нажала на 4 снопи більш. Скільки снопів нажала мати? А скільки снопів дочка й мати нажали разом?

608. Через греблю спершу проїхало 8 фур, а потім на 4 фури більш. Скільки фур проїхало за другим разом? Скільки всього проїхало фур за обидва рази?

609. На березі лежало 7 каюків, а на річці було на 4 каюки більш. Скільки каюків було на річці? Скільки каюків на березі і на річці разом?

610. На шкільнім подвіррі бігало 5 дівчаток, а хлопчиків на 9 душ більш. Скільки бігало на шкільнім подвіррі хлопчиків? А скільки всього дітей бігало на подвіррі?

611. У квочки увечері вилушилось 5 курчат, а за ніч на 8 курчат більш. Скільки курчат вилушилось за ніч? Скільки всього вилушилось курчат у квочки?

612.	$6 + 3 + 2 =$	$5 + 3 + 6 =$	613.	$4 + 3 + 6 =$	$4 + 2 + 5 =$
	$5 + 4 + 6 =$	$6 + 2 + 4 =$		$5 + 2 + 5 =$	$5 + 1 + 9 =$
	$7 + 2 + 8 =$	$7 + 1 + 7 =$		$6 + 1 + 8 =$	$3 + 3 + 6 =$
	$8 + 1 + 5 =$	$4 + 4 + 8 =$		$3 + 4 + 7 =$	$2 + 4 + 8 =$

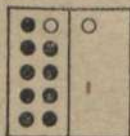
614.	$4 + 6 + 5 + 2 + 1 =$	615.	$9 + 1 + 5 + 3 + 2 =$
	$3 + 4 + 6 + 4 + 2 =$		$8 + 1 + 3 + 6 + 1 =$
	$7 + 2 + 4 + 3 + 9 =$		$3 + 3 + 5 + 2 + 7 =$
	$2 + 5 + 3 + 5 + 2 =$		$5 + 4 + 3 + 4 + 2 =$

Одліч з переходом через десяток.

616. Одлічити від 11—2.

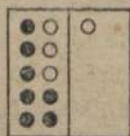
Напишіть одинадцять кружочків так: по 5 кружочків у два сторчових рядки і одного окремо в третім рядку. Нам треба одкинути 2 кружочки. Спершу зачорніть чорнилом один кружочок, що в третім рядку. Скільки зосталось білих кружочків? Тепер зачорніть ще один з другого рядка. Скільки тепер зосталось білих кружочків? Скільки ми мали раніш білих кружочків? Скільки зачорнили? Скільки зосталось? Отже, коли від 11 одлічити 2, то скільки буде?

617. Треба одлічити від 12 — 3. Скільки напишемо у двох сторчових рядках? а скільки в третім? Щоб одкинути 3 кружочки, ми спершу зачорнимо 2, написані окремо од десятка. Скільки у вас зостанеться білих кружочків? Тепер зачорніть ще один з десятка. Скільки ви зачорнили всього? Скільки зосталось білих? Скільки було спершу білих кружочків? Скільки зачорнили? Скільки зосталось білих? Виходить, коли од 12 — 3, то скільки буде? Одгорідь одкинуті кружочки лінією.

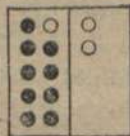
$$11 - 2$$

$$11 - 1 - 1$$

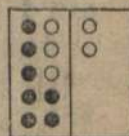
$$11 - 4$$

$$11 - 1 - 3$$

$$12 - 3$$

$$12 - 2 - 1$$

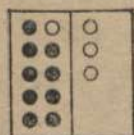

$$12 - 5$$

$$12 - 2 - 3$$

Одлічуйте так і далі.

618. $11 - 1 - 4 =$	$11 - 1 - 7 =$	619. $12 - 2 - 1 =$	$12 - 2 - 4 =$
$11 - 5 =$	$11 - 8 =$	$12 - 3 =$	$12 - 6 =$
$11 - 1 - 3 =$	$11 - 1 - 6 =$	$12 - 2 - 3 =$	$12 - 2 - 6 =$
$11 - 4 =$	$11 - 7 =$	$12 - 5 =$	$12 - 8 =$
$11 - 1 - 5 =$	$11 - 1 - 8 =$	$12 - 2 - 2 =$	$12 - 2 - 5 =$
$11 - 6 =$	$11 - 9 =$	$12 - 4 =$	$12 - 7 =$

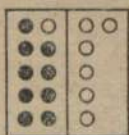
$13 - 4$

$13 - 3 - 1$

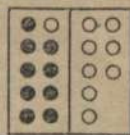
$14 - 5$

$14 - 4 - 1$

$16 - 7$

$16 - 6 - 1$

$18 - 9$

$18 - 8 - 1$

$620. 13 - 3 - 1 =$

$13 - 4 =$

$13 - 3 - 3 =$

$13 - 6 =$

$13 - 3 - 6 =$

$13 - 9 =$

$622. 15 - 5 - 4 =$

$15 - 9 =$

$15 - 5 - 2 =$

$15 - 7 =$

$13 - 3 - 4 =$

$13 - 7 =$

$13 - 3 - 2 =$

$13 - 5 =$

$13 - 3 - 5 =$

$13 - 8 =$

$16 - 6 - 3 =$

$16 - 9 =$

$17 - 7 - 1 =$

$17 - 8 =$

$621. 14 - 4 - 1 =$

$14 - 5 =$

$14 - 4 - 3 =$

$14 - 7 =$

$14 - 4 - 5 =$

$14 - 9 =$

$17 - 7 - 2 =$

$17 - 9 =$

$18 - 8 - 1 =$

$18 - 9 =$

623. Бляшаник зробив 11 відер; 2 продав. Скільки у нього зосталось відер?

624. Крамарь купив 13 бочонків з олією; 4 бочонки продав на залізничій станції, а решту перевіз до крамниці. Скільки бочонків він перевіз до крамниці?

625. Дівчина знайшла в гаю 15 грибів; 6 грибів було червивих, і вона викинула їх. Скільки грибів було добрих?

626. Мати набрала червоної матерії 12 аршин, а зеленої на 3 аршини менше. Скільки зеленої матерії набрала мати?

627. В однім перерізі 16 відер води; з нього взято 7 відер. Скільки відер води зосталось у перерізі?

628. Хазяїн привіз до млина 13 мішків зерна; 4 мішки він одніс у млин. Скільки мішків зерна зосталось на возі?

$629. 12 - 2 - 1 =$

$12 - 3 =$

$14 - 4 - 2 =$

$14 - 6 =$

$12 - 2 - 3 =$

$12 - 5 =$

$630. 13 - 3 - 3 =$

$13 - 6 =$

$11 - 1 - 4 =$

$11 - 5 =$

$15 - 5 - 2 =$

$15 - 7 =$

$631. 13 - 3 - 4 =$

$13 - 7 =$

$17 - 7 - 2 =$

$17 - 9 =$

$18 - 8 - 1 =$

$18 - 9 =$

632. $14 - 4 - 2 =$	$16 - 6 - 3 =$	$17 - 7 - 1 =$
$14 - 6 =$	$16 - 9 =$	$17 - 8 =$

633. Перекупка мала 15 качок; вона продала 7 качок. Скільки у неї залишилось?

634. Дівчина пасла 18 гусей; 9 гусей було старих, а решта молоді. Скільки було молодих гусей?

635. Хлібороб мав з однієї ниви 12 четвертей пшениці, а з другої на 4 чверти менше. Скільки четвертей пшениці мав хлібороб з обох нив?

636. В одному будинку побило грядом 13 шибок, а в другому на 5 шибок менше. Скільки шибок вибив гряд у другому будинку?

637. Наймит купив кожух і чоботи; за кожух він заплатив 17 карбованців, а за чоботи на 8 карбованців менше. Скільки він заплатив з чоботи?

638. Господарь, збираючись на ярмарок, поклав на гарбу 15 мішків зерна, а потім роздумів і 7 мішків зняв. Скільки мішків зерна повіз він на ярмарок?

639. $11 - 2 =$	$12 - 3 =$	640. $13 - 4 =$	$14 - 5 =$
$11 - 5 =$	$12 - 7 =$	$13 - 9 =$	$14 - 7 =$
$11 - 3 =$	$12 - 4 =$	$13 - 6 =$	$14 - 9 =$
$11 - 7 =$	$12 - 8 =$	$13 - 8 =$	$14 - 6 =$

641. $15 - 7 =$	$16 - 7 =$	642. $17 - 9 =$	$13 - 4 =$
$15 - 6 =$	$16 - 9 =$	$17 - 8 =$	$16 - 8 =$
$15 - 9 =$	$16 - 8 =$	$18 - 9 =$	$14 - 7 =$
$15 - 8 =$	$16 - 10 =$	$18 - 10 =$	$12 - 5 =$

643. $11 - 9 =$	$17 - 8 =$
$17 - 9 =$	$18 - 9 =$
$15 - 8 =$	$16 - 8 =$
$14 - 9 =$	$15 - 9 =$

Складання й одліч.

644. Рибалка витяг 17 рибин. 4 з них були такі малі, що він пустив їх назад у воду; 4 більших лишив собі, а решту продав. Скільки рибин продав рибалка?

645. Мати купила спершу 10 яблук, а потім ще 6; Скільки яблук вона купила? 7 яблук вона роздала дітям, а решту поклала в шафу. Скільки яблук мати поклала в шафу?

646. На одній парті в класі сиділо 7 учнів, на другій 5 і на третій 3 учні. Скільки учнів сиділо на сих трьох партах? 9 учнів пішло гратись у м'яча. Скільки учнів зосталося в класі?

647. Хазяйка купила спершу 7 фунтів сала, а потім ще 10 фунтів. За перший тиждень вона витратила 5 фунтів сала. Скільки фунтів сала лишилося в неї? За другий тиждень витратила вона 4 фунти і за третій решту сала. Скільки хазяйка витратила за третій тиждень?

648. На березі лежало 11 човнів; їх лагодили рибалки. Коли 4 човни було полагоджено, їх зіпхнули на воду. Скільки човнів зосталось на березі?

649. У перший день мірошник змолв 9 четвертей пшениці, а на другий день 8 чет. Скільки четвертей пшениці змолв мірошник за сі два дні? Перший хазяїн взяв свої 4 четверти, а другий 7 чет., решту взяв третій хазяїн. Скільки четвертей взяв третій хазяїн?

Помноження.

650. Скільки се, коли кажуть: у мене пара волів? пара коней? пара коліс? Скільки се — 3 пари гребців? 4 пари коней? 5 пар гусей? 6 пар чобіт? 7 пар рукавиць?

651. У пташника в хаті було 6 кліток і в кожній клітці по 2 канарки. Скільки канарок в сих 6 клітках?

652. В класі на кожній парті сиділо по 2 учнів? Скільки було учнів в класі на 8 партах?

653. Корова давала щодня по 3 глечики молока. Скільки глечиків молока дасть вона в 5 днів?

654. На копійку дають 3 пряники. Скільки дадуть на 4 коп.? на 3 коп.? на 5 коп.?

655. У діда вуліки стоять в шести рядках, в кожному рядку по 3 вуліки. Скільки всього вуліків у діда?

656. Дівчина принесла 7 разів по 2 відрі води і вилила їх у переріз. Скільки відер води влила вона в переріз?

657. Крамарь розважив цукор по 3 фунти в кожний паунок. Скільки фунтів цукру в сих 5 паунках?

658. Дівчина купила 6 аршин стрічок і платила за аршин по 2 коп. Скільки дівчина заплатила грошей за 6 аршин стрічок?

659. Мішок ячменю важить 3 пуди. Скільки пудів важить 5 таких мішків?

660. Фунт соли коштує 1 копійку. Хазяйка купила 15 фунтів соли. Скільки вона заплатила за сіль?

$$2 + 2 = 4 \quad \text{або} \quad 2 \times 2 = 4$$

$$2 + 2 + 2 = 6 \quad \text{або} \quad 2 \times 3 = 6$$

Напишіть з знаком \times , а потім полічіть і напишіть, скільки буде.

661. $2 + 2 + 2 + 2 =$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$

$2 + 2 + 2 =$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 =$

662. $3 + 3 =$

$3 + 3 + 3 + 3 =$

$3 + 3 + 3 =$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 =$

663. $2 \times 2 =$

$2 \times 3 =$

$2 \times 4 =$

$2 \times 5 =$

$2 \times 6 =$

$2 \times 7 =$

$2 \times 8 =$

$2 \times 9 =$

$3 \times 2 =$

$3 \times 3 =$

$3 \times 4 =$

$3 \times 5 =$

$3 \times 6 =$

664. $2 \times 6 =$

$3 \times 4 =$

$1 \times 12 =$

$3 \times 5 =$

$2 \times 8 =$

$4 \times 4 =$

$3 \times 6 =$

$3 \times 4 =$

665. $2 \times 9 =$

$1 \times 18 =$

$3 \times 6 =$

$3 \times 5 =$

$1 \times 7 =$

$1 \times 13 =$

$2 \times 9 =$

$2 \times 8 =$

666. Жаткою скошувано щодня по 4 десятини жита. Скільки десятин скосять за 4 дні?

667. У мене три монети по 5 коп. Скільки в мене всього грошей?

668. Одна книжечка казок коштує 6 коп. Скільки треба грошей, щоб купити 3 таких книжечки?

669. Робітник в день заробляє по 7 карбованців. Скільки він заробить в 2 дні?

670. Скільки днів в одному тижні? Скільки днів в 2 тижнях?

671. Фунт хліба коштує 8 коп. Скільки заплатять за 2 фунти цього хліба?

672. Кожному учневі учитель дав по 2 зшитки. Скільки зшитків одержали 10 учнів разом?

673. На фунт іде 4 лойових свічок. Скільки свічок в 5 фунтах?

674. За оселедць крамарь править 2 коп. Скільки треба заплатити за десяток сих оселедців?

675. У вози запряжено 9 пар волів. Скільки волів стоять в ярмах?

Напишіть із знаком \times ; а потім полічіть і напишіть, скільки буде.

676. $4 + 4 =$

$4 + 4 + 4 =$

$4 + 4 + 4 + 4 =$

$4 + 4 + 4 =$

677. $5 + 5 =$

$5 + 5 + 5 =$

$6 + 6 =$

$6 + 6 + =$

678. $4 \times 3 =$

$4 \times 5 =$

$4 \times 2 =$

$4 \times 4 =$

$5 \times 2 =$

$5 \times 3 =$

$5 \times 4 =$

$5 \times 3 =$

$6 \times 3 =$

$7 \times 2 =$

$8 \times 2 =$

$9 \times 2 =$

679. $2 \times 5 =$

$5 \times 2 =$

$2 \times 7 =$

$7 \times 2 =$

$2 \times 4 =$

$4 \times 2 =$

$2 \times 9 =$

$9 \times 2 =$

680. $3 \times 4 =$

$4 \times 3 =$

$3 \times 6 =$

$6 \times 3 =$

$3 \times 5 =$

$5 \times 3 =$

$2 \times 9 =$

$9 \times 6 =$

681. $3 \times 5 =$

$5 \times 4 =$

$7 \times 2 =$

$2 \times 8 =$

$9 \times 2 =$

$3 \times 4 =$

$7 \times 2 =$

$6 \times 3 =$

682. $2 \times 9 - 7 + 4 =$

$7 \times 2 - 5 + 8 =$

$4 \times 5 - 6 + 1 =$

$6 \times 3 - 9 + 7 =$

$4 \times 2 - 6 + 7 =$

683. $3 \times 5 + 2 - 9 + 6 =$

$4 \times 4 + 3 - 8 - 5 =$

$5 \times 3 - 6 + 9 - 8 =$

$3 \times 2 - 7 + 7 - 5 =$

$2 \times 6 + 5 - 9 + 7 =$

Таблиця помноження.

$2 \times 2 = 4$	$3 \times 2 = 6$	$5 \times 2 = 10$
$2 \times 3 = 6$	$3 \times 3 = 9$	$5 \times 3 = 15$
$2 \times 4 = 8$	$3 \times 4 = 12$	$6 \times 2 = 12$
$2 \times 5 = 10$	$3 \times 5 = 15$	$6 \times 3 = 18$
$2 \times 6 = 12$	$3 \times 6 = 18$	$7 \times 2 = 14$
$2 \times 7 = 14$	$4 \times 2 = 8$	$8 \times 2 = 16$
$2 \times 8 = 16$	$4 \times 3 = 12$	$9 \times 2 = 18$
$2 \times 9 = 18$	$4 \times 4 = 16$	

П о д і л.

684. Поділіть 8 на дві частки. Скільки буде в кожній? 10 поділіть на 2 частки? 12 на 2 частки? 14 на 2 частки? 16 на 2 частки? 18 на 2 частки? 20 на 2 частки?

685. Господарь заплатив за двох овечок 12 карбованців порівну за кожну. Почім він платив за одну овечку?

686. За два фунти олії хазяйка заплатила 20 копійок. Скільки коштує 1 фунт олії?

687. Мати принесла 12 груш і роздала своїм дітям по 3 груші кожному. Скільки у неї було дітей?

688. В окономії було запряжено 14 волів, по двоє в кожну борону. Скільки ходило борін?

689. Господарь купив 15 грабелів і дав кожному гребцеві 1 граблі. Скільки було гребців?

690. Городник продав 4 мішки картоплі по 3 карбованці за мішок. Скільки він уторгував грошей?

691. Візник мав 16 мірок вівса і щодня видавав коням по 1 мірці. На скільки днів йому вистарчить сього вівса?

692. Селянин зсипав провіяне зерно в 5 мішків порівну. У нього було всього 15 пудів зерна. Скільки пудів увійшло в кожний мішок?

693. Мати купила 20 аршин полотна і пошила дітям сорочки; на кожну сорочку пішло по 4 аршини. Скільки сорочок пошила мати?

694. $12 : 2 =$	$14 : 2 =$	695. $16 : 2 =$	$18 : 2 =$
$15 : 3 =$	$16 : 4 =$	$12 : 3 =$	$20 : 4 =$
$20 : 2 =$	$12 : 1 =$	$15 : 5 =$	$18 : 3 =$
$14 : 1 =$	$18 : 3 =$	$16 : 1 =$	$18 : 1 =$

696. $12 : 6 =$	$16 : 8 =$	$18 : 6 =$	$20 : 10 =$
$12 : 4 =$	$14 : 7 =$	$16 : 4 =$	$18 : 9 =$

697. Учитель роздав учням 16 аркушів паперу, кожному по 8 аркушів. Скільком учням він роздав увесь папір?

698. Робітник одержав за роботу 20 карбованців. Половину він витратив. Скільки карбованців він витратив?

699. У господаря було 18 овець; третю частину він продав. Скільки овець продав господарь?

700. Жінка мала 15 качок; третю частину їх вона продала. Скільки жінка продала качок?

701. Селянин перевіз з поля 18 кіп хліба. На скількох гарбах перевіз він хліб, коли клав на кожну по 3 копи?

702. З однієї кони хазяїн намолочував по 5 пудів зерна. Із кількох кіп він намолотив 20 пудів зерна?

703. Мати купила за 14 копійок 7 пряників для дітей. Скільки копійок вона платила за один пряник?

704. 20 мірок вівса всипано порівну в 10 мішків. Скільки мірок в кожнім мішку?

705. Вчитель приніс в клас 20 аркушів паперу і хотів роздати учням по 2 аркуші. Скільком учням він хотів роздати папір? Але де-хто з учнів не прийшов до школи, і вчитель роздав по 4 аркуші кожному. Скільки учнів було в класі?

706. Мати мала подарувати своїм лочкам 16 рушників, кожній по 4 рушники. Скільки вона мала дочок? Потім передумала і подарувала їх дочкам і онукам — кожному по 2 рушники. Скільком душам вона подарувала сі 16 рушн.?

707. $12 : 4 =$	708. $18 : 2 =$	709. $20 : 2 =$
$12 : 6 =$	$18 : 3 =$	$20 : 4 =$
$12 : 3 =$	$18 : 6 =$	$20 : 5 =$
$12 : 1 =$	$18 : 9 =$	$20 : 10 =$
$13 : 13 =$	$17 : 17 =$	$20 : 20 =$
$15 : 1 =$	$11 : 1 =$	$13 : 1 =$

Таблиця поділу.

$2:2=1$	$3:3=1$	$4:4=1$	$6:6=1$
$4:2=2$	$6:3=2$	$8:4=2$	$12:6=2$
$6:2=3$	$9:3=3$	$12:4=3$	$18:6=3$
$8:2=4$	$12:3=4$	$16:4=4$	$7:7=1$
$10:2=5$	$15:3=5$		$14:7=2$
$12:2=6$	$18:3=6$	$5:5=1$	$8:8=1$
$14:2=7$		$10:5=2$	$16:8=2$
$16:2=8$		$15:5=3$	$9:9=1$
$8:2=9$			$18:9=2$

Всі дії.

710. На тік привезено 4 гарби хліба, по 4 копи на кожній гарби. Половину кіп скидано на тік, а решту складено в стіжок. Скільки кіп складено в стіжок?

711. Мати купила 6 голок по 1 копійці за голку, та 2 мотки ниток по 6 копійок за кожний. Скільки вона заплатила за голки й нитки?

712. Грабарь узявся викопату канаву завдовжки в 16 сажнів. У перший день він викопав 4 сажні, а в останні дні копав по 3 сажні що-дня. Скільки днів копав грабарь сю канаву?

713. Два хлопчики умовились, щоб усі знайдені печериці скласти до купи і поділити порівну. Один хлопчик знайшов 9, а другий 7 печериць. Скільки припаде на кожного, коли вони поділяться так, як умовились?

714. У дівчини було 19 копійок; на 4 копійки вона купила насіння, а на решту грошей купила 3 аршини стрічок. Почім платила дівчина за аршин стрічок?

715. Рибалка продав 10 фунтів дрібної риби по 2 коп. за фунт. На сі гроші він купив 5 гачків по 3 копійки за гачок, а на останні купив синові оливець. Скільки рибалка заплатив за оливець?

716. Селянин продав 2 четверти ячменю по 9 р. за четверть. Із сих грошей він витратив 8 рублів. Скільки в нього восталось грошей?

717. Прочанинові треба перейти з одного села в друге. Між сими селами 16 верст. За першу годину прочанин пройшов 6 верст. Скільки годин ішов прочанин останні версти? А скільки годин ішов од села до села?

718. Дівчинка зірвала з однієї яблуні 8 яблук та з другої 7. Сі-яблука вона роздала 5 своїм подругам порівну. Скільки яблук вона дала кожній?

719. Коваль викував 16 підків. До нього приведено підкувати коней на передні ноги. На скільки коней вистарчить підків?

В скільки разів більш і менше.

720. У одного хазяїна було 5 кіп льону, а в другого втрьох більш. Скільки кіп льону було в другого?

721. Чоловік посіяв на нивці 3 мірки жита; вродило шестеро більш. Скільки мірок жита зібрав чоловік з нивки?

722. У одного пасішника було 20 вуликів, а у другого вчетверо менше. Скільки вуликів було у другого пасішника?

723. Один робітник заробив 15 карбованців, а другий вп'ятеро менше. Скільки карбованців заробив другий?

724. Під одним деревом садовник знайшов 4 яблук, а під другим вп'ятеро більш. Скільки садовник найшов яблук під другим деревом?

725. В одному зшитку 3 аркуші паперу, а в другім шестеро більш. Скільки аркушів у другім зшитку?

726. Книжечка коштує 18 копійок, а зшиток втрьох менше. Скільки коштує зшиток?

727. Дівчинці 12 років, а її брат вчетверо молодший. Скільки років братові?

728. В садку 3 яблуні, а грушових дерев шестеро більш. Скільки в сім садку грушових дерев?

729. Селянин мав 14 овець, сусід його мав вдвоє менше. Скільки овець було у сусіда?

730. В одному стійку 9 кіп сіна, а в другім на 2 копії більш. Скільки кіп в обох стійках?

731. Одна курка знесла 4 яйця, а друга вчетверо більш. Скільки яєць знесли обидві?

732. У одного господаря було 15 голів товару, а у другого в'ятеро менш. Скільки було товару в обох господарів?

733. В однім клясі 12 хлопчиків, а в другім на 4 хлопчики менше. Скільки хлопчиків в сих двох клясах?

734. На возі привезено 7 мішків пшениці, а на гарбі на 4 мішки більш. Скільки мішків пшениці привезено на возі й гарбі разом?

735. Мати нажала 17 снопів; старша дочка на 5 снопів менше. Скільки снопів нажала старша дочка? Менша дочка нажала вчетверо менше за старшу. Скільки снопів нажала менша дочка?

Повторення всіх дій.

736. На складі було 9 плугів; туди привезено ще 7. Плуги продано порівну в 2 дні. Скільки плугів продавано щодня?

737. На одній нивці вдова нажала 7 кіп, а на другій 8 кіп жита. Все се жито перевезено на гарбах їй додому; на кожній гарбі було по 3 копи. На скількох гарбах перевезено жито?

738. На двох вулицях стояло по 9 ліхтарів. Третя частина сих ліхтарів одну ніч не горіла. Скільки ліхтарів горіло?

739. Учень мав 2 гривеники. На сі гроші він купив оливець за 5 копійок, перо за 1 коп. і зшиток за 5 коп. Скільки у нього зосталось грошей?

740. У хазяйки було 18 качок, а гусей втрос менше; гусей вона продала по 2 карбованці за кожного. Скільки хазяйка одержала грошей за гусей?

741. Господарь продав 2 вівці по 5 карбованців за кожну і 2 підсвинки по 4 карб. Скільки господарь одержав грошей?

742. Робітниця нанялась по 4 карбованці на місяць. Прослуживши у хазяїна 5 місяців, вона одійшла. На зароблені гроші вона купила корсетку за 3 карбованці і хустку за 2 кар. Скільки у неї зосталось грошей?

743. На ставку плавало 6 гусей; до них прилетіло вдвоє більш. Скільки гусей тепер плаває на ставку?

744. Почтарь купив 9 мішків вівса по 2 пуди в кожному. Сей овес він видав коням в 6 день порівну. По скільки пудів вівса почтарь видавав що-дня?

745. Селянин продав 20 мішків картоплі по 1 карбованцю за мішок. Із сих грошей він віддав крамареві боргу 8 карб. і набрав краму на 3 карб. Скільки у нього лишилось грошей?

746. Скільки одержимо решти з 2 гривеників, коли купимо 2 аршини стрічок по 6 копійок?

747. Мати купила 2 фунти слив по 7 копійок за фунт і дала 1 злот. Скільки одержала вона решти?

748. Господиня виготовила на городі 14 грядок. На 8 грядках вона посадила капусту, на 3 цибулю, на 1 петрушку, а на останніх грядках буряки. Скільки грядок під буряками?

749. У візника було 5 пар коней; він докупив іще 2 коней. На скількох возах він може возити вагу кіньми, коли запрягатиме в кожний віз по 3 коней?

750. У майстра було 2 куски міді по 9 фунтів в кожному. Із сієї міді він зробив 6 кухлів і на кожний кухоль витратив по 1 фунту. Скільки у нього лишилося міді? З останньої міді він зробив кілька чайників по 3 фунти в кожному. Скільки вийшло чайників?

751. В старшій класі 5 учнів, в середній втроє більш, а в меншій стільки, скільки в старшій і в середній разом. Скільки учнів в меншій?

752. Селянин змолотив 4 копи ячменю і з кожної копи намолотив по 3 пуди зерна. Потім він змолотив 2 копи пшениці і з кожної намолотив по 4 пуди. Чого більш намолотив селянин—ячменю чи пшениці? і на скільки більш? Скільки всього зерна намолотив селянин?

753. Робітник що-дня заробляє 3 карбованці. Він працював тиждень; в суботу увечері одержав роцот, а в неділю пішов на ярмарок. На ярмарку він купив шапку за 2 карбованці і чоботи за 12 карб. На решту грошей робітник купив 4 пуди житнього борошна. Почім робітник платив за 1 пуд борошна?

754. Хазяйка зібрала в перший день 6 яєць, а на другий день вдвоє менше. Скільки за ці два дні вона зібрала яєць?

На третій день зібрала на 4 яйця більш, ніж на другий день. Скільки вона зібрала на третій день? Скільки за всі 3 дні? Яйця вона варила по 2 що-дня. На скільки днів хазяйці вистарчить сих яєць?

755. Дроворуб в 3 дні нарубав 2 сажні дров. Він рубав 18 день. Нарублені дрова перевезено в сарай за 3 дні. Скільки сажнів перевезено щодня?

Скора лічба.

756. До 8 додати 5; зменшити на 4; повторити 2 рази; додати 2; зменшити на 6, і те, що одержите, поділити пополам.

757. 15 зменшити втрьох; додати 13; поділити на 2; збільшити на 7; зменшити вдвоє; додати 12; одкинути 20. Скільки зостанеться?

758. 3 взяти 5 разів; одкинути 7; збільшити на 6; додати 4; поділити на 2; додати 3; зменшити вчетверо; збільшити вп'ятеро; збільшити на 3; взяти третю частину. Скільки буде?

759. Крамарь мав 20 пудів цукру; в перший день він продав 3 пуди, а на другий день вдвоє більш. Скільки він продав на другий день? Скільки в ці два дні разом? На третій день крамарь продав 7 пудів. Скільки лишилось у нього цукру? Потім він привіз з міста 14 пудів. Скільки у нього тепер пудів цукру? Ввесь сей цукор він продав в 6 днів, порівну що-дня. Скільки крамарь продавав що-дня?

760. 15 збільшити на 3; а потім ще на 2; поділити на двоє і до однієї частини додати 7; зменшити на 5; додати 2; зменшити всемеро; додати 13; зменшити вп'ятеро. Скільки буде?

761. Од 16 відкинути 12; збільшити вчетверо; додати 3; зменшити на 6; збільшити на 3; додати 2; поділити на 2; додати 10; одлічити 1; поділити на 6. Скільки буде?

762. Садівник зібрав 3 мірки яблук, а груш на 4 мірки більш. Скільки він зібрав груш? Слив він зібрав стільки мірок, скільки яблук і груш разом. Кожну мірку слив він продав по 2 карбованці. Скільки грошей садівник одержав за сливи? На ці гроші він купив 5 пудів пшениці. Скільки садівник платив за пуд пшениці?

Видало такі підручники:

- Я. Чепіга.** Задачник для початкових шкіл, рік перший.
Видання 3-є.
- Його-ж.** Задачник для початкових шкіл, рік II. Видання 3-є.
- Його-ж.** Задачник для початкових шкіл. Рік III.
- Його-ж.** Арифметичні правила, для початк. шкіл. Вид. 2-є.
- Його-ж.** Букварь для дорослих.
- Його-ж.** Читанка для дорослих.
- С. Чернасенко.** «Початок». Граматка. Видання 3-є.
- Його-ж.** Рідна школа. Читанка, ч. I. Видання 3-є.
- Його-ж.** Рідна школа. Читанка, ч. II. Видання 2-є.
- Його-ж.** Рідна школа. Читанка, ч. III і IV.
- Його-ж.** Найпотрібніші правила правопису. Частина I і II.
- О. Коваленко.** Геометрія для вищих шкіл початкових і перших класів середніх.
- Юв. Сірий.** Про світ божий. (Бесіди по природознавству.)
Видання 2-ге.
- Його-ж.** Життя рослин. (Анатомія і фізіологія рослин.)
Видання 2-ге.

Головний склад міститься в Києві, Бесарабська площа ч. 2.

Видавництво «ДЗВІН» і «УКРАЇНСЬКА ШКОЛА».

ЛІКАР
Др. ШЕВЧУК ІВАН ОПАЛАН
м. Чернівці, вул. Руська

Видавництво

„ДЗВІН“ і „УКРАЇНСЬКА ШКОЛА“

має контору і головний склад видань у Києві, Бесарабська площа ч. 2.

Хто хоче замовляти більшу кількість книг і підручників для продажу, для шкіл та бібліотек, має звертатись з замовленням по такій адресі: **КИЇВ, Бесарабська площа ч. 2.**

(Площа Богдана Хмельницького), Т-во «Дзвін».

Приймаються замовлення на складання бібліотек для урядових інституцій, земств, товариств, початкових і середніх шкіл. Бібліотеки складаються під доглядом педагогів і знавців сього діла. Замовлення виконуються по можливості скоро і совістно.

Книгарням і земствам звичайний опуст (знижка). Пересилка на рахунок покупця.

Книгарня Т-ва „ДЗВІН“

у Харькові, Петровський пров. 18.

Має на складі всі видання «Дзвону» і «Української Школи» і є головним складом для Слобідської України.

Книгарня «Дзвін» у Харькові має в продажу всі книжки, які виходять на Україні і за кордоном.

Всі підручники для шкіл нижчих і середніх можна одержувати з Харьківської книгарні «Дзвін». Замовлення виконуються негайно.

Адреса: Харьків, Петровський пров. 18., Українська книгарня «ДЗВІН».

Ціна 1 карб. 50 коп.